

# ÚJ ÉS ZET

zleményei  
yszerelem. Köz-  
dor Erzsí vendég-  
szó tbaton este a  
meg. A csütörtök  
arad s helyette a  
e bérletszünetben.  
k árait a pénztár

Szombaton este  
M-sében fog fel-  
dden este a Tra-  
váltandók és csü-  
pét énekli.

kedvvel és megfe-  
il az énekes sze-  
elés színházi ese-  
j operett bemuta-  
a vidám, nagyon  
g az idei évadnak  
rabjává fog válni.  
rényi, Tompa Béla,  
szerepeit játszani.  
vő hét elején szín-  
ü vigjáték az évad  
legsűrűbben adott  
áky. Tarnay, For-  
fi, Kemény, Jung,  
ket játszani.

ti másora  
Hegy Lili vendég-  
és Neményi Lili fel-  
sorozatszám 192)  
t-ujdonság, 6-odszor  
93)

SORA  
május 7. A farkasok  
dráma, 12 felvonás.  
nép hősi legendája.  
Romuald Joube és

7. május 7. Az orosz-  
vonásban. Szenzáció  
ack Perrin.

7. május 7. Párisi  
10 felvonásban.  
Gaby des Lys.

verseny. Pénteken,  
kor tartja meg egyet-  
Nemeszkey-Schuller  
ából különösen Bach  
ő előadását méltat-  
Kolozsivárt ez lesz az  
amelyre előre is fel-  
t. Jegyek válthatók

laszték szalma-  
és nyári ujdón-  
rakati árak.

AL  
ndinand 8. (Gólya-  
nő olcsó árak. At-  
után vállalunk.

TER  
rkesztőség semmi-  
nem vállal

yérdemű közönség  
eddig cégársam:  
mból a mai napon  
továbbra az üzletet

közönség szíves

eljes tisztelettel:  
Izrael József,  
meáruház tulajdonosa.

tudomására hozzuk,  
ur cégünk kötelek-  
s uton kivált. He-  
ezső ur, ki Gold-  
fogja a céget a régi

Magazinul Dacia  
ata Vičeazul Mihai 28.

Szerkesztőség kiadó-  
hivatal és nyomda

Csaj-Kolozsvár, St. Baron  
L. Pop. (Brassal-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség  
és kiadóhivatal — 977  
Zs. N. Sz. — — 558

kéziratok kizárólag a  
szerkesztőséghez cím-  
zendők. Kéziratokat nem  
adunk vissza.

# ÚJ KELET

POLITIKAI NAPILAP

1925 május 8 F

Csaj-Kolozsvár \* VIII. évfolyam \* 102 szám

5685. Ijar 14

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

komániában	
Egész évre	— — 850
Félévre	— — 460
Negyedévre	— — 240
Egy hónapra	— — 85
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 4 lei	
Bukarestben	— 5.—
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— ct 35.—
Egy szám	— 150

## Hannoverától Bukarestig

Hétfőn délután 5 órakor a berlini Herrstrassei pályaudvarra megérkezik Hindenburg tábornagy, a német köztársaság új elnöke. Attól az időponttól kezdve, amelyben Hindenburg beteszi a lábát a német fővárosba, huszonnégy órára, a kommunisták, a gyász jeléül, leállítják valamennyi üzemből a munkát.

Berlintől néhány száz kilométerre délnek, Münchenben, ugyanekkor Faulhaber kardinális folytat komoly tárgyalásokat abból a célból, hogy néhai Erzsébet osztrák császárné és magyar királyné családját, a Wittelsbachokat, újra visszaültesse a trónra és létrehozza a Délnémet Birodalmat.

Mialatt pedig mindez Berlinben és Münchenben végbemegy, egy magyar mágnás, Lónyai herceg, a néhai magyar trónörökös feleségének, Stefánia főhercegnének férje, Rómában kihallgatáson jelenik meg a pápánál, majd Gasparri bíboros dolgozószobájába vonul és ott kifejti a vatikán teljhatalmú államtitkárának, hogy Magyarország lakosságának 90 százaléka a Habsburg királyság visszaállítását mellett foglalt állást és immár ideje volna, hogy Ottó főherceg bevonuljon a budai várba.

Mielőtt azonban az a hannoveri vonat beérkezne a Herrstrassei kupolacsarnok alá, Bukarest székely pályaudvarára szombaton egymástól több különvonat fog befutni. Ezek a szalonkocsik a kisantant államainak külügyminisztereit hozzák, fontos megbeszélésre, a román fővárosba. A legtöbbet dolgozó három külügyminiszter, a jugoszláv Nincics, a csehszlovák Benes és a mi külügyminiszterünk, Duca, a Sosea gyönyörű külügyi palotájába tart, hogy már előre is állást foglaljanak azzal az állapottal szemben, amely hétfőn délután ötórától, tehát a hannoveri gyors Berlinbe érkezésétől, egész Közép Európában beáll. A külügyminiszterek szombaton délelőtt tíz órakor ülnek össze az első megbeszélésre, amelynek tárgya az általános politikai helyzet lesz. Délben egy órakor Károly trónörökösénél dezsónén jelennek meg, ahonnan délután négy órakor a Soseára térnek vissza. Ekkor kerül szóba a kisantantnak Magyarországhoz való viszonya. Este hat órakor újabb fontos tárgyalás következik, mégpedig ezúttal a csehszlovák követségen. A hivatalos program a külügyminisztereknek ezt a harmadik összejövetelét az egyszerű „tea a csehszlovák követségen” címmel jelenti be. Beavattott azonban nagyon jól tudják, hogy ez alkalommal arról lesz szó, miképpen védekeznek Csehszlovákia az ellen az eshetőség ellen, hogy Ausztria, amely Hindenburg megválasztása óta féktelen nagynémet agitáció színhelye, az 1914-es napok emlékének mámorában Németország karjába vesse magát.

Ezen a kedélyes five o'clock tea bizonyára az is szóba fog kerülni, hogy a prágai kormány tegnapelőtt egy külön bizottságot utaztatott át az osztrák fővárosba, azzal a céllal, tapogatózson a csatlakozási mozgalom terén és sürgősen tegyen jelentést. Ez a bizottság, mint a legújabb táviratok jelentik, már eleget is tett megbízatásának és visszatért a Hradzsínra. Jelentése pedig úgy szól, hogy a csatlakozási mozgalom erősebb, mint valaha és egy esetleges puccs közvetlen kirobbanásától lehet tartani.

A három külügyminiszter végül a cotrocenii királyi palotába autózik ki, ahol vacsorázni fognak. Ez az aktus is a közönséges „diner” szóval jelöltetett meg. Kérdéses azonban, hogy ugyanakkor, amikor alig százkilométernyi távolságban Boris bulgár cár csak kétszeres testőrségi kordon mögött tudja hatalmát fentartani és amikor más irányban, de száz kilométerrel szintén nem messzebb, egy királyi herceget, államfelforgatási szándék miatt, éppen elmeigógyintézetbe internálnak, — politika-mentes lesz e az a vacsora.

Román lapok azt jelentik, hogy semmiről nem lesz szó. Ez a gyakori összejövetel mindössze a barátkozás jele. A főváros lakosságát szintén csupán a jóbarátok látogatásának ünnepe hangulatába akarják befogni. Vasárnap délelőtt nemzeti ünnepet tartanak, felvonulnak a diszszázadok és eldefilíroznak a két vendég- külügyminiszter előtt. Délután két órakor a jugoszláv követségen lesz dezsóné. Kétségtelenül beszélgetés tárgyat képezi majd itt Trockij, a Krimből visszatérő hadügyi népbiztos. Vasárnap este pedig, amikor a külügyi palotában az utolsó ebédet adják, alighanem készen lesz már az ötórai teák, a dinék és dezsónék végső eredménye: a kommunistaellenes blokk. Hétfőn a külügyminiszterek még egy enyhe kirándulást tesznek, felöltöznek majd választásukra, magukkal viszik a diplomáciai élet bukaresti előkelőségeit, ezúttal már valóban szórakozni fognak — és amikor a Curtea de Argesből is

kirobog velük a vonat, ceruzát vehetünk a kezünkbe és Európa keleti határán meghuzhatjuk a régóta tervezett bolsevikellenes defenzív vonalat.

Csütörtökön Benes csehszlovák külügyminiszter már Bécsben lesz. Azonnal a Lobkovitz-Platzra fog hajtatni, ahol a bécsi csehszlovák követ már pontosan tájékoztatni fogja őt arról az egyezményről, amely a prágai kormány és az Ausztriában jelenleg kormányon lévő keresztényszocialista párt között szerencsésen létrejött. Ennek az egyezménynek az a lényege, hogy a keresztényszocialista kormánypárt nyugodtabb vizekre vezeti a hevíltébb osztrákok már-már a Rajna felé vitorlázó hajóját. És miután Benes majd Bécsbe is elhagyja és hazaérkezik Prágába, ismét elővehetjük a ceruzát és újabb vonalat húzhatunk: végig a Feketeerdőn keresztül, Németország és Ausztria közé.

A politikai teák után mindig történik valami...

## Bethlen békejobbot kínál az ellenzéknek

Szilágyi Lajos megokolja a passzivitás feladását

(Budapest, május 7. Az Új Kelet tudósítójától.) A magyar nemzetgyűlés mai ülésén Szilágyi Lajos, a passzivitásba vonult ellenzék egyrészenek élén bevonult a parlamentbe. Szilágyi hosszabb beszédben indokolta meg a bevonuló ellenzék passzivitásának feladását. Beszédében hangsúlyozta, hogy az ellenzék azért adta tel passzivitását, mert ezzel semmi célt nem tudott elérni. Éppen ezért — mondotta Szilágyi — az ellenzék most már kérelhetetlen aktív harcot indít a kormány ellen. Az ellenzék már évek óta hirdeti a kormány hibáit és mulasztásait. Az ellenzék felfogása szerint a kormány minden ténykedése reakciónárius, ami ellen a leghevesebben küzdeni lesz az ellenzék feladata.

Bethlen miniszterelnök nyomban válaszolt Szilágyi beszédére. A miniszterelnök szokatlanul békülékeny hangon a kormánypárttal való együttműködésre hívta fel az ellenzékét és kijelentette, hogy szívesen nyújtja békejobbját az egész ellenzék felé.

## Ratifikálták a paraszt- és nemzeti párt megegyezését

A kollaborált párt országos kampányt készít elő. Május 17-ikén lesz az első népgyűlés Bukarestben

(Bucuresti-Bukarest, május 7. Az Új Kelet tudósítójától.) A parasztpárt és a nemzeti párt kollaborációja, amely máris két fontos politikai aktusban jutott kifejezésre, formailag is elintézését nyer. Beavattott forrásból nyert értesülésünk szerint a parasztpárt és a nemzeti párt végrehajtó bizottságait ma délelőtt 10 órára összehívták, hogy a két párt között létrejött egyezményt ratifikálják.

A nemzeti párt részéről egyébként hangsúlyozták, hogy sem fuzióról, sem kollaborációról nincsen szó, csupán a kormány eltávolítására szól a megegyezés.

Később ennek megtörténte után fog esetleg szóba kerülni a fuzió, vagy a kollaboráció. Ezt annál is inkább akarják így, hogy nehogy most ezekben a kérdésekben olyan problémák vetődjenek fel, amely a két párt közötti mostani jó viszonyt felborítanák.

A parasztpárt ma délelőtre érkekezletre hívta össze a párt végrehajtóbizottságát, a megyei szervezetek vezetőit és az összes parlamenti tagokat, hogy a nemzeti párttal létrejött kollaborációs egyezményt ratifikálják.

A párt mindhárom szervezete minden módosítás nélkül egyhangulag elfogadta a javaslatot és szabadkezett adott a vezetőségnek, illetve a párt permanens elnöki tanácsának a további teendőkre nézve.

Az érkekezleten Pan Halipat óriási óvációban részt vettek, aki meghatódva mondott köszönetet a párt bizalmáért.

— Sohasem szegeztem szívesen senki mellétek fegyvert és készséggel kötöttem békét. De mindmáig ilyen természetű érzelmeimre a tudodal részéről semmiféle viszonzást nem találtam. Nem akarom kiélesíteni a helyzetet, de meg kell állapítanom, hogy a passzív ellenzék távollétében is jelen volt a parlamentben az ellenzék egy része, mely objektív kritikával kísérte a kormány munkáját — mondta Bethlen miniszterelnök.

Ezután kijelentette, hogy az ellenzéknek az a kívánsága, hogy a választójogi javaslatot levegyék a napirendről, lehetetlen kívánság, annál is inkább, mert a bizottsági tárgyalásokon éppen Szilágyi indítványainak egész sorozatát fogadták el.

Szilágyi Bethlen miniszterelnök beszédére adott válaszában a választójogi javaslat visszavonását, pártközi konferencia összehívását és egy új választójogi javaslat beterjesztését követelte.

Michalache beszéde után dr. Lupu rámutatott a nemzeti párttal létrejött egyezmény jelentőségére. Dicsérte a nemzeti pártot, amely minden támogatást megadott a parasztpártnak Pan Halipat ért inzultus ügyében és

elítéli az Averescu-párt magatartását, amely ebben a kérdésben a kormány szolgájává szegődött.

A nemzeti párttal létrejött egyezmény — mondja Lupu — nem tartalmaz sem fuziót, sem együttműködést, csupán a jelenlegi kormány ellen irányul. Amennyiben arra szükség mutatkozna, a megegyezést újabb pontokkal fogjuk kiegészíteni. Lupu beszédét leirhatatlan örömmel fogadták.

A nemzeti párt végrehajtó-bizottsága ugyanebben az időpontban érkekezletet tartott és ugyancsak hozzájárult az egyezményhez. A párt többi organizációt a május 17-iki népgyűléssel egyidejűleg hívták össze, hogy a ratifikálást ezen szervezetek is megegytsék.

A kollaborált pártok akcióba indulásának első lépése az a határozat, hogy az ország főbb centrumaiban népgyűléseket fognak tartani, amelyeken

követelni fogják a kormány azonnali eltávolítását és a szabadválasztások azonnali kiírását

Az első ilyen népgyűlés Bukarestben lesz május 17-én. Ezenkívül a kollaborált ellenzéki pártok vezetői, hogy a kormányt nyugtalanítsák, egymásután fognak interpellációt intézni az egyes miniszterekhez. Ennek az elhatározásnak a bevezetése Jorga

külpolitikai interpellációja, amelyet valószínűleg ma fog elmondani a Kamarában.

A kollaborált párt vezéreinek köréből kiszivárgott hírek szerint Averescu tábornok levelet intézett a parasztpárt elnökéhez, amelyben közli, hogy nem tartja az időt alkalmasnak arra, hogy belépjen az ellenzéki blokkba. Kész minden támogatást megadni Pan Halipa elégtételszerzésére és Besarabia megmentésére, a többi pontokat azonban a néppárt nem teheti magáévá.

## A Lómán Akkó közleményei

A Lómán Akkó (Cluj, Str. Radu 9 I.) a következőket hozza az érdekeltek tudomására:

1. „B” csoportbeli jegyzőknek újabban a következő számú parcellák lettek eladva: 1136, 1137, 1138, 1139, 1140, 916, 917, 918, 1010, 1011, 977, 978, 979, 1380, 1295, 1301, 1302, 1112, 1113, 170, 171, 211, 212, 213, 68, 74, 143, 161, 348, 356.

2. „A” csoportbeli jegyzőknek újabban a következő számú parcellák adtak el: 44, 223, 224, 288, 293, 368, 371, 373, 379, 395, 1020, 1372, 1622, 1666, 1718, 1770, 1800, 1846, 1901, 1902, 1884.

3. Az összes „A” csoportbeli jegyzők befizették jegyzéseiket a következő városokban: Alesd, Aiud, Baia-Mare, Bistrita, Brad, Caransebes, Deva, Dej, Ghirisl-Roman, Rev, Jibou, Odorhei, Orsova, Lippa, Iliia, Petrozsény, Resita, Szilágysomlyó, Nagysomkut. Egy-két jegyző nem fizetett még a következő városokban: Arad, Lugoj, Sibiu, Cluj, Brassó, Borgóprund, Hateg, Blaj, Temesvár, Szatmár. A jegyzők legnagyobb része nem fizetett: Oradea-Maren és Máramaroszigeten. Egyáltalán nem fizetett még: Marghitán, Zalau-on és Josaselen. Nyomatékosan felhívjuk „A” csoportbeli jegyzőink figyelmét arra a körülményre, hogy mindazon „A” csoportbeliek jegyzéseit, kiknek most esedékes befizetéseik, legfőkébb e hó 10-ig be nem folytak, visszavonhatatlanul stornózni fogjuk.

4. A jegyzők gyűlését május hónap 20-30-a között fogjuk megtartani. Időről, helyről idejekorán fogunk mindenkit értesíteni.

## Felfüggesztették a Bné Brith-páholy hallgatási fogadalmát

A páholy kertvárost alapít Jeruzsálem mellett  
Harc a bevándorlási törvény ellen

(Newyork, május 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet röviden jelezte már, hogy Atlantic Cityben április 20-án megkezdődtek a Bné Brith-rend nemzetközi konferenciái. A tanácskozások egyik főbb eseménye, hogy Adolf Krauss, aki husz éven át a rend nagymestere volt, magas életkorára való hivatkozással visszavonult ettől a tisztségétől. A konferencia erre Alfred M. Cohent választotta, az egyesült héber kollégium igazgatótanácsának elnökét Cincinnatiából, a rend vezető pozíciójába. Első helyettes elnökül megválasztották: Lucius L. Salomonst Sanfranciskóból és Archibald A. Marxot New-orleansből. A végrehajtó bizottság tagjaivá választották: dr. Baeket, a német rabbi-egyesület elnökét (Berlin) Monscyt Omahából, Sidney G. Kusworm-t, Jacob Singert, Charles Hartmann-t és másokat.

A konferenciának legfontosabb határozata az volt, hogy Bné Brith páholyokban gyakorolt hallgatási fogadalmat felfüggesztették és elhatározták, hogy ezentul informálni fogják a Bné Brith nagyobb szabású akciójáról a nyilvánosságot. Ez a határozat többek között demonstráció a Klu-Klux-Klan terrorszervezet ellen, amely magát titkos rendnek akarja feltüntetni.

Elhatározták továbbá, hogy proklamálni fogják a „jobb megértés” napját, amely célul tűzte ki a zsidók és a nem zsidók közötti félreértések tisztázását. Ezt az akciót egyébként karöltve kívánják végrehajtani a Rágalmazás Elleni Ligának akciójával. Ez a liga keresztények kezdeményezésére alakult meg és munkájában csupa nem zsidó vesz részt. Minthogy a rágalmaknak, a hazuságoknak és a ferdtéseknek a liga hadat üzent, nem kapcsolhatta ki a zsidók elleni rágalmakkal szemben való álláspontját sem. A liga eddig valóban dicsőretet produkált ezen a téren.

A Bné Brith elhatározta a konferenciáján még azt is, hogy Palesztina gazdasági és kulturális újjáépítését minden erejével támogatni fogja és elhatározta, hogy Jeruzsálem közelében egy nagy Bné Brith kertvárost fog alapítani. E határozatot egy javaslat előzte meg, amelyet a jeruzsálemi Bné Brith kezdeményezett. Az amerikai rend a

város elömlékataira kétszázötvenezer dollárnyi alapot létesít, amely a távozó Adolf Krauss nevét fogja megörökíteni.

A konferencia helyeselte az állandó nemzetközi bíróság eszméjét és annak a reményének adott kifejezést, hogy az Egyesült-Államok részt fognak venni a nemzetközi bíróságban és ilyen módon a világbéke elősegítői lesznek. Egy másik határozat elítéli azt a mozgalmat, amely az Egyesült-Államok iskoláiban be akarja vezetni a kötelező bibliakritikai felolvasásokat.

A konferencia során Leo Motzkin felolvasást tartott az oroszországi és más keleturópai államokban selyő zsidóság helyzetéről. Ehhez a témához hozzászóltak még dr. Eisenstadt leningrádi fő-rabbi és dr. Oskar Kohn, a porosz Landtag szocialista tagja.

## Rotschild londoni pohárköszöntője

Az angolszásági Keren Hajjeszód bankett. A gyarmatügyi államtitkár újra hitet tesz a deklaráció mellett

(London, május 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Keren Hajjeszód és az angol cionista föderáció néhány nappal ezelőtt Sir Alfred Mond volt belügyminiszter, alsóházi tag tiszteletére dinert adtak a Hotel Cecil disztermében. Ebből az alkalomból a megjelent Ormsby-Gore brit gyarmatügyi államtitkár nagyszabású beszédet tartott és a brit kormány nevében kifejezte a cionista-ügy iránt érzett rendíthetetlen hűségét. Beszédében ezeket jelentette ki:

— Biztosak lehetnek uraim afelől, hogy a kormány mindazokat az ígéreteket, amelyeket Anglia eddigi kormányai tettek a Balfour-deklaráció körül, továbbra is rendíthetetlen köteletségérzetben és hűségben állja. Palesztina újjáépítése és a zsidó nemzeti otthon olyan ügyek, amelyeket Európa törvényei biztosítanak. A kormány a Palesztinában elért eddigi sikerekkel nagyon is megvan elégedve.

— A cionista mozgalom nemcsak gyakorlati munkát teremtett Palesztinában, hanem magas eszmei tartalmánál fogva a mozgalomnak az egész világ zsidósága számára mérhetetlen jelentősége van. Palesztina azonban a tőkét és energiákat várja, olyan eszmékkel eltöltött embereket, akik nemcsak a zsidóság számára jelentenek értéket, hanem akik példát mutathatnának a szomszédos arab országoknak, sőt a közeli Kelet összes népeinek. A gyarmatügyi minisztériumban a cionizmus két igaz barátja ül most és pedig mr. Amery miniszter és én magam. Mindketten Palesztinában voltunk, közvetlen szemléletből ismerjük az ottani lehetőségeket és ezekből győződünk meg arról, hogy a zsidó, az arab és az angol adminisztrátor karöltve tudnak az emberiség jobb jövőjéért dolgozni.

— Az asztalfőn báró James Rotschild ült, aki szintén szólásra emelkedett, Sir Alfred Mondot élte, aki mint nagy szervező és emberbarát kiváltságos érdemeket szerzett az angol nép előtt.

— Itt azonban — mondotta Rotschild — mint derék odaadó cionistát köszöntjük őt. Mint a parlament tagja, Sir Alfred Mond mindig is a zsidó

## A genfi munka-konferencia előtt

Európa tulajdonképeni válsága — a munka válsága. A politikai, nemzeti és pénzügyi bizonytalanságok utvesztőjében egyetlen bizonyosság uralkodik szerte a világon: a termelés csödjé, amely egyben a piacok csödjét is jelenti. A békekötések sok abszurduma, tévedése és igazságtalansága mellett a háborúval új aktualitást nyertek a szociális problémák is. A győztes államok a népszövetség kebelében egy nemzetközi munkaügyi hivatalt állítottak fel, melynek eddigi legfőbb tevékenysége az volt, hogy Európaszerte bevezette a nyolcórás munkaidőt. Ez kétségenkívül jelentős eredmény lett volna akkor, ha egyben a termelés régi rendjét is vissza tudta volna állítani a békekötések irreális szelleme. Ennek azonban épen az ellenkezője történt. A lerongyolódott európai tőke, mely a háború után egyszerre csak arra ébredt, hogy ereje, hatalma, értéke teljesen fiktív, nemhogy új, lendületesebb ütemet diktált volna a termelésnek, hanem egy szörnyüstagnáció állapotába jutott.

Rentabilitását csak fokozottabb munkateljesítmény mellett tudta volna biztosítani, amelynek útjába viszont a munkásság szociális és a népszövetség által is szankcionált követelése ál-

lott. Ezután határozati javaslatot fogadtak el, amelyben az Egyesült Államokban érvényes bevándorlási tilalmat a leghatározottabban elítélik. „Nem lehet tagadni — mondja a javaslat, — hogy a törvény fajok és országok közötti különbséget tesz és ilyen módon az általános emberi kapcsolatokat elmeresíti. El kell itélni az északi faj felsőbbségének teóriáját, amely most az Egyesült-Államokban divik. A Bné Brith-rend magát a törvényt itéli el, különösen azonban a törvény kemény és igazságtalan végrehajtását. A rend kijelenti, hogy tiszteletben tartja az érvényben levő törvényeket, azonban reméli, hogy az emberiség érdekében ezt a törvényt minél előbb hatályon kívül fogják helyezni. A konferencia végül a következő öt évre, különböző akciókra, négyszázötvenezer dollárnyi költségvetést szavazott meg.”

— ügy érdekében tört lándzsát. Nem lehet csodálkozni azon, ha oly férfi, mint Weizmann, aki zsidó környezetben nőtt fel, a chéder növendéke volt és végigélte a pogromokat, hogy az ilyen ember cionistává fejlődjön. Azonban Sir Alfred Mond, aki gyermekkorában a zsidó problémát soha nem is hallotta, neki bizony érdemül tudható be, ha a Balfour-deklaráció közzététele után zsidó vére felbuzdult és olyanoknak adta oda értékes támogatását, akik a zsidó nemzeti otthon újjáépítését vállalták Palesztinában. Egy olyan vállalkozást, amely örök időkre a világ szemében a zsidó alkotó erő és nagyság értékmérője lesz.

Sir Alfred Mond palesztinai benyomásairól számolt be. Már első látogatása megszárdította benne azt a meggyőződést, hogy Palesztina újjáépítése nem álmom többé, hanem reális valóság. Mégsem hitte volna, hogy négy év alatt ilyen bámulatos haladást fog tudni megállapítani Palesztinában. Óriási lépések történtek ez idő alatt és mindenképen meg lehet állapítani, hogy ma Palesztinában tőkét elhelyezni épp olyan egészséges dolog, mint a világ legkonszolidáltabb államában. Sziria gazdaságilag Palesztinától fog függni, Haifa a Földközi tenger legnagyobb kikötője és a Kelet legjelentékenyebb kereskedelmi városa lesz. Azonban rossz szolgálatot tesznek Palesztinának azok, akik nem kritizálják az ottani dolgokat. Mindenekelőtt kritika alá lehet venni azt a decentralizációt, amelyet az új vállalkozásoknál tapasztalunk. Az arabok és zsidók közötti együttélés napról-napra barátságosabb és én magam is beszéltem arabokkal, akik elmondották nekem, hogy zsidó szomszédaikkal a legjobb egyetértésben élnek.

— A Palesztinában elérendő eredményektől függ — fejezte be Sir Alfred Mond beszédét — hogy a világnak milyen lesz az ítélete a zsidóságról.

Pohárköszöntőket mondtak még mr. Filipp Snowden volt munkaügyi miniszter, dr. Gh. Herz országos főrabbi és Alfred Schuster, aki az angol királyi tudományos akadémiát képviselte a jeruzsálemi héber egyetem megnyitásakor.

lott. A munkásság szociális és politikai jellegű győzelme azonban — pyrhusi győzelem csak. Pyrhusi győzelem, mert a profit lehetőségeinek nagyarányú csökkenésével a termelés lehetőségei szűkültek olyan minimálisra, hogy mindentüzt üzemredukciót kellett végrehajtani, újabb munkáscsoportokat elbocsátani. A munkásság tehát, amit szociális szempontból nyert, annak nagyrésztét a gazdasági lehetőségek elvesztésével fizette vissza.

Ma az a helyzet, hogy az európai gazdasági élet és ezen keresztül az egész termelési rend kegyetlen cirkulusz viciózusához jutott el. A termelés lendületét megakadályozza a hitelek, adósságok, jövátételek és szanalások következtében legyöngült pénzügyi helyzet, viszont — győztes és legyőzött államokban egyaránt — a termelés lehetetlenné tétele megakadályozza a pénzügyek felelősségét. Ebben a beláthatatlan végű káoszban azonban nemcsak a termelés, az újabb alapításokra, terjeszkedésekre és alkotásokra hivatott tőke, illetve annak rentabilitása örlődik fel, hanem elsősorban a munkásság szociális ereje, mely — a kapitalista termelési rendben — szorosan ennek fejlődéséhez, terjeszkedéséhez, kedvező, vagy kedvezőtlen leha-

tőségeihez van k

Ezért annyira melyet a nemzeti 19-ére Genfben és sok és munkaadó a termelő munká tott körülményei — megtalálja orkus viszonyoknak renciának nehéz, otdást találja. M ját fogadnák el, ben lévő kollekt lenné a termelés redne önmagával molyságát, hiszen delmére alkották

A nyolcórás kérdéssel már s báltak is megh ellenállásán mind

Kegyetlen, sz tőke és a munka nem tud jutni, u küzdelemben ma fog elpusztulni. valahol a két ér A tőke és a mu nak megteremtés gösebb és legabsz sok tekintetben problémákon. Vo máknak is ez: a pontja, fókusz. kiegyenlítődése t tőségén fordul m azt, hogy érdeke konstrukciójával les lehetőségeihez a munkásság érd lül resp-ktálja: konferencia nem Ha ez nem válik hetővé válni — sorsát és végleg sági csödjének m

## Szabad

A hatóságok

(Szabadka, m jától.) Különös m badka lakosságát. István, akinek fé jén hirtelen elha rendőrökre és a metett felesége k tása szerint feles támadt asszony s István állítása sz mézetesen a hat kérését.

Kiss István f a könnyen izgalom letétek felzaklatt bajai-uti temetőb hogy ne törődjék ki saját maga a között több as hallotta a halott hallani vélte, hog és segítségért ki

Pintér Dániel szintén hallani v ban a csöszért si és az így keletke tőzni. Persze ne asszony ekkor az nem akarja megl

Végül is a fé tek és a férj kez feleségét. Egy m férj megkezdte a és egy negyedóra lébe az ásó vasa. koporsót, amiko dala beomlott és metve, megtöltöt ván kikerült a g deni a munkát.

Ekkor azonban a törvény nevébe szólította fel K ugyanis telefonon

adtak el, amely-  
yes bevándorlási  
k. „Nem lehet  
hogy a törvény  
et tesz és ilyen  
latokat elmérge-  
felsőbbségének  
llamokban divik.  
yt itéli el, kü-  
ny és igazság-  
enti, hogy tiszt-  
örvényeket, azon-  
ekében ezt a tör-  
fogják helyezni.  
ező öt évre, kü-  
dollárnyi költ-

tóságaihoz van kötve.

Ezért annyira aktuális az a konferencia, melyet a nemzetközi munkaügyi hivatal a hó 19-ére Genf-be összehívott, hogy ott a munkások és munkaadók viszonyát, illetve magának a termelő munkának az új adottságokba beállított körülményeit megtárgyalja és — ha lehet — megtalálja orvoslását a teljesen anarchisztikus viszonyoknak. Kétségtelen, hogy e konferenciának nehéz, majdnem lehetetlen lesz megoldást találnia. Mert ha a munkaadók álláspontját fogadják el, mely szerint a jelenleg érvényben lévő kollektív szerződések teszik lehetetlenné a termelést, akkor ellenmondásba keveredne önmagával, dezavválná létezésének komolyságát, hiszen eredetileg is a munkásság védelmére alkották meg.

A nyolcórás munkaidő meghosszabbításának kérdésével már sok országban foglalkoztak, próbálták is meghosszabbítani, de a munkásság ellenállásán mindenütt megtört ez a kísérlet.

Kegyetlen, szomorú perspektíva. Pedig, ha a tőke és a munka valamilyen kompromisszumba nem tud jutni, úgy nagyon féltő, hogy a meddő küzdelemben maga a munka, maga a termelés fog elpusztulni. A rekonstrukció lehetősége vaiahol a két érdekellentét között nyugszik. A tőke és a munka eredményes kollaborációjának megteremtése ma kétségen kívül a legsürgősebb és legabszolút világprobléma, mely sok tekintetben tulleendő a nemzeti és politikai problémákon. Voltaképpen ezeknek a problémáknak is ez: a munka problémája a rögzítő pontja, fókusz-a. A munka és tőke érdekeinek kiegyenlítése tehát a kompromisszum lehetőségén fordul meg. Ha a munkásság belátja azt, hogy érdekei ma egybeesnek a tőke rekonstrukciójával — s így követeléseit a termelés lehetőségeihez szabja; — ha viszont a tőke a munkásság érdekeit e lehetőség határain belül respektálja: úgy valószínű, hogy a genfi konferencia nem fog eredménytelenül végződni. Ha ez nem válik lehetővé — s aligha fog lehetővé válni — akkor Európa nem kerül el sorsát és végleg felőrlik pénzügyi és gazdasági csődjének malomkövei között.

## Szabadkán megszólalt egy halott

A hatóságok nem engedték exhumálni a „beszélő” halottat

(Szabadka, május 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Különös esemény tartja izgalomban Szabadka lakosságát. Egy szabadkai lakos, Kiss István, akinek felesége nemrég, április hó elején hirtelen elhalálozott, tegnap megjelent a rendőrségen és arra kért engedélyt, hogy eltemetett felesége koporsóját kiáshassa, mert állítása szerint felesége feltámadt a sírban. A feltámadt asszony segélykiáltásának hangját Kiss István állítása szerint többen hallották is. Természetesen a hatóság megtagadta Kiss István kérését.

Kiss István fantasztikusnak tetsző állításai a könnyen izgalomba jövő népfantáziát a végletekig felzaklatták. Sűrű tömeg gyűlt össze a bajai-uti temetőben és arra biztatták a férjet, hogy ne törődjék a hatósági tilalommal és ássa ki saját maga a holttestet. Az összegyűlt nép között több asszony szentül állította, hogy hallotta a halott asszony hangját. Sőt az egyik hallani vélte, hogy a halott rugja a koporsót és segítségért kiáltott.

Pintér Dánielné, az elhunyt nővére, aki szintén hallani vélte a halott kiáltásait, nyomában a csőszért sietett, aki karót ütött le a sírba és az így keletkezett nyíláson próbált hallgatózni. Persze nem hallott semmit. A felizgult asszony ekkor azzal vádolta meg a csőszet, hogy nem akarja meghallani a halott kiáltásait.

Végül is a felizgult nézők két ást kerítettek és a férj kezébe nyomták, hogy ássa ki a feleségét. Egy másik férfi segítségével aztán a férj megkezdte az ást. A munka gyorsan ment és egy negyedóra múlva már a koporsó fedelére az ásó vasa. Éppen ki akarták emelni a koporsót, amikor a nedves sírdomb másik oldalára beomlott és a férjet csaknem félig eltemetve, megtöltötte a sírüreget. Mikor Kiss István kikerült a göröngyök alól, újra akarta kezdeni a munkát.

Ekkor azonban egy rendőr jelent meg, aki a törvény nevében a sírbontás abbahagyására szólította fel Kiss Istvánt. A temetőcsősz ugyanis telefonon értesítette a rendőrséget ar-

ról, hogy mi készül és a rendőr írásbeli engedély felbontását kérte. A férj magán kívül könyörgött, még csak két percig engedjék ásní, hogy meggyőződhessek, vajjon tényleg él-e a felesége, de a rendőr megtagadta kérését és Kiss Istvánt a rendőri ügyeletre küldte.

Az ügyeletes rendőrszót telefonon jelentette a sírbontást feleltes hatóságának, ahol úgy intézkedtek, hogy a főorvos engedélye nélkül nem szabad folytatni az exhumálást. Míg a férj és a rendőr kocsin a főorvosért hajtatott,

## Véres diáforradalom Vínában

Három diák revolverrel és bombákkal támadt a tanári karra. Két halott és tíz sebesült

(Vilna, május 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Uj-Lengyelország legnagyobb városának egyikében, Vínában, véres tragédia játszódott le, amelynek több diák, a vilnai főgimnázium igazgatója és egyik tanára esett áldozatul. A tragédiát az érettségi vizsgáktól eltiltott három diák elkeseredése idézte elő, akik

revolverrel kezükben és bombákkal felszerelve rontottak be az érettségiző terembe.

A merénylet részleteit, melynek tizenkét sebesültjén kívül két halottja is van, alább adjuk:

Az új lengyel iskolatörvény egyik szigorú szabálya értelmében a tanári testületnek joga van az érettségi vizsgáktól eltiltani bármelyik diákot, akinek magaviselete a tanári testület véleménye szerint államellenesnek látszik. Az iskolatörvény ezt a szabályt annak idején főleg az orosz és litván diákok ellen hozta, akik elégedetlenek az új lengyel uralommal. Az idei érettségi vizsgáktól a vilnai főgimnázium tanári testülete az iskolatörvény erre vonatkozó rendelkezése alapján

többek között három olyan diákot is eltiltott a vizsgáktól, akik nyolc éven át eminens tanulóknak bizonyultak.

A tanári testület ezen intézkedése rendkívül nagy elkeseredést szült nemcsak a diákok, hanem azok hozzátartozói között is. Már napokkal ezelőtt sejteni lehetett, hogy a diákoknak a vizsgáktól való eltiltása valamilyen formában ki fog robbanni. Az érettségi vizsgák tegnap kezdődtek és javában folytak, amikor a három eminens diák revolverrel kezükben

## Jorga nagy külpolitikai interpellációja

Jorga szerint a kormány a belföldön és a külföldön is elvesztette szimpátiáját. A szenátus megszavazta a vasárnapi munkaszünetről szóló javaslatot

— Bukaresti munkatársunk esti telefonjelentése —

Bukarest, május 7. A kamara ülésén Orleanu elnökölt. Jelentéktelen felszólalások után Victor Moldoveanu nemzetipárti közli, hogy belemegegy immunitási jogának felfüggesztésébe az utlevélpánamával kapcsolatban, azonban követeli, hogy Franasovicesal is hasonlóan cselekedjenek.

Általános figyelem középpontjába emelkedik Jorga, hogy a tegnapi bejegyzett külpolitikai interpellációját elmondja. A karzat zsufolással megtelt erre az alkalomra és a diplomáciai páholyban látni a cseh és jugoszláv meghatalmazott minisztereket.

Jorga mindenekelőtt visszaillesztést vet arra, hogyan jutottak a liberálisok hatalomra. A kormányrajutásra több szisztéma van. A jelenlegi kormány intrikával és azután uralópással került hatalomra. Emlékezzünk csak vissza a kormány átvételének előestéjére, amikor Bukarest utcái valóságos hadszíntér képét mutatták. Mindenütt csak katonaság és csendőrség volt. A külföldön, ha egy kormány betájtja, hogy továbbra nem tarthatja az uralmat, átadja helyét egy arra alkalmas kormánynak.

A liberális kormány azonban annak ellenére, hogy a népnél és a külföldön is elvesztette tekintélyét, csökönnyösen ragaszkodik a hatalomhoz. Pedig az ő érdeke volna távozni, mert eszükbe kellene jusson az az elv:

„menteni, amit még menteni lehet”

— Ez volt a bevezetése — mondja Jorga — külpolitikai interpellációjának. Interpellációmmal egy cseppet sem akarom lekicsinyíteni Duca személyét, aki rokonszenves ember, hanem a maga meztelen valóságában feltárom külpolitikai helyzetünknek azt a szomorú képét, amelyben ma ténylegesen vagyunk. Tudom azt, hogy mindez nem Ducán mulik, mert neki

a félig nyitott sír teljesen beázott. Hétórára járt az idő, amikor megtalálták a főorvosot, aki ismételtelen megtagadta az exhumálási engedélyt azzal, hogy képtelenség az, hogy egy halott harminc napra feltámadjon.

Már teljesen besötétedett, amikor a sírt a csősz segítségével ismét behantolták. A tömeg széteszött azzal a hittel, hogy a halott élt és a férj — aki kijelentette, hogy addig nem nyugszik, míg a sírt fel nem bontják — esküvel erősíti ezt a feltevést.

és bombákkal felszerelve berontottak abba a terembe, ahol a vizsgák folytak. A diákok berontása rendkívül nagy izgalmat váltott ki és

még mielőtt a tanárok meglepetésükből magukhoz tértek volna, két diák elsütötte a revolvert. A főigazgató, valamint az egyik tanár véresen bukkott le a katedrálról.

Alig, hogy eldördültek a lövések, a harmadik diák kezéből kiesett a bomba, amely olyan hatalmas erővel explodált, hogy a terem falai pillanatok alatt leomlottak.

A merénylet után rettenetes káosz keletkezett. Ugy látszott, hogy élve senki sem kerül ki a romok alól. A merénylet hírére a rendőrség és a mentők nagy apparátussal vonultak ki a tett színhelyére és megkezdték a mentést. A romok alól a főigazgatót és a tanárt súlyosan sebesülve szedték ki és szállították a kórházba.

A merénylő diákok közül kettő szörnyethalt, társukat pedig valamint másik tíz diákot haldokolva szállították a kórházba.

Az egyik halott diákot, aki a bombát dobta, Ormenszkinnek hívják.

A diákragédiának híre nagy pánikot idézett elő a városban. A helység parancsnoka a pánik hatása alatt rendeletet bocsátott ki, amelyben a nyilvános helyek bezárását rendeli el. Az exponált helyekre nagyszámu katonaságot rendeltek ki, mert attól tartanak, hogy a holnapi tömegtemetésnél zavargások lesznek.

Ujabb távirati jelentések szerint a kórházba szállított sebesült diákok közül többen meghaltak, ugyszintén az a tanár is, akit először ért a lövés.

nemcsak Bratianu Jonel állandó befolyását, hanem Bratianu Vintila baklövéseit és kontrakárokozó intézkedéseit is kell reparálni. Sorra veszem az egyes országokat.

Franciaországhoz való viszonyunk

félig barátságosnak mondható, de gazdasági helyzetünk is szomorú. Erről különben legjobb bizonyosság az, hogy Bratianu Vintila kénytelen volt hosszu orral és égnek álló hajszállal hazajönni a szövetségközi konferencia után.

Angliáról jobb nem is beszélni.

Ha történetesen nem Titulescu volna londoni meghatalmazott miniszterünk, Angliával nem is volna diplomáciai összeköttetésünk.

Olaszországgal való viszonyunkra

legyen elegendő csak annyit mondanom, hogy a barátságos összeköttetések miatt a királynak el kellett halasztania római útját. Pedig nagy súlyt kellene fektetnünk Olaszország szimpátiájára különösen ma, a Balkán-veszedelem idején. A kisantról beszélve, örömmel állapítja meg, hogy az egyre nagyobb tekintélynek örvendő a Nyugaton, de csak azért, mert olyan egyéniségei vannak, mint Benes és Nincscics.

Csehszlovákiával szövetséges viszonyban vagyunk ugyan

és azért mégis előfordulhatott az, hogy a cseh-román alliancra vonatkozó tárgyalásokat Veverka cseh meghatalmazott miniszter nem Ducával, hanem Misu udvari miniszterrel folytatta. Ezt Veverka jegyzeteiből tudom. A bánáti kérdésnél a kormány a legrosszabb politikát csinálta. Opportunus politikával ki lehetett volna egyezni Jugoszláviával. A balkáni románok jogait az 1913. évben létrejött egyezmény biztosítja, ez

## ntője

lamtitkár

lehet csodálkozni  
n, aki zsidó kör-  
növendéke volt  
y az ilyen ember  
Alfred Mond, aki  
soha nem is hal-  
b be, ha a Balfour-  
vére felbuzdult  
es támogatását,  
ujjáépítést vál-  
nam vállalkozást,  
zemében a zsidó  
rője lesz.

penyomásairól szá-  
szilárdította benne  
na ujjaépítése nem  
g. Mégsem hitte  
bámulatos haladást  
ában. Óriási lépé-  
indenképpen meg-  
esztinában tőkét  
s dolog, mint a  
nában. Sziria gaz-  
Haifa a Földközi  
a Kelet legjelenté-  
sz. Azonban rossz  
k azok, akik nem  
ndenekelőtt kritika  
ációt, amelyet az  
Az arabok és zsi-  
upra barátságosabb  
kkal, akik elmon-  
édaikkal a legjobb

dő eredményektől  
Mond beszédét —  
lélete a zsidóságról.

még mr. Filipp  
ster, dr. Gh. Herz  
ster, aki az angol  
épviselete a jeruzsá-  
or.

## előtt

politikai jellegű  
i győzelem csak.  
rofit lehetőségei-  
l a termelés lehe-  
nálisra, hogy min-  
égrehajítani, újabb  
ni. A munkásság  
ból nyert, annak  
ségek elvesztésével

európai gazdasági  
sz termelési rend-  
zhoz jutott el. A  
ályozza a hitelek,  
nálások követke-  
lyezet, viszont —  
ban egyaránt — a  
megakadályozza a  
en a beláthatatlan  
csak a termelés, az  
désekre és alkotá-  
annak rentabilitása  
ban a munkásság  
apitalista termelési  
fejlődéséhez, ter-  
kedvezőtlen leh-

az egyezmény azonban csak irott malaszt maradt, mert nem tettek semmiféle intézkedést annak respektálására. A liberális párt megszokta, hogy minden külpolitikai baklövést lehangoltan fogad.

**Lehangoltsággal nem lehet külpolitikát csinálni.**

Appelálok a kormány becsületérzésére és felszólítom, adja át a helyét olyan népkormányának, amelyet a nép bizalma és becsülete állított az ország élére. Óriási taps és helyeslés az egész házban.

Duca azonnal válaszol és közli, hogy külpolitikai helyzetünk teljesen kielégítő. Meg lehetünk elégedve azzal az eredménnyel, amit ezen a téren a közelmúltban elértünk. Szívélyesebbé tettük a barátságot az antanttal és kiépítettük a kisantantot. Még egyszer sajnálja a Pan Halipa esetét s különösen azt, hogy az éppen most történt, amikor a világ előtt bizonyosságot kellene tennünk arról, hogy

olyan egyek, olyan erősek vagyunk, mint egy gránitkő.

Jorga replikázik s a következő szenzációs kijelentést teszi:

## Hogyan történjék a városok romanizálása

Jorga és Mayer Ebner vitája

(Cluj-Kolozsvár, május 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szélsőséges román nacionalisták körében egyre sürűbben hangzik fel a romániai városok gyors romanizálásának követelése. Ezzel a kérdéssel kapcsolatban Jorga Miklós igen figyelemreméltó cikket írt a „Neamul Romanesc” egyik legutóbbi számában. Jorga többek között ezeket írja:

„Az egyesült Romániának olyan városok kellene, amelyekben letákrözödik a nemzeti karakter. Kell, hogy lássák rajtuk egész multjuk, az országnak a multja és szemléltetővé váljanak azok az áldozatok, amelyek az egységesítés elérésére hoztattak. E városok közül elsősorban jönnek tekintetbe azok, amelyeknek kimondottan történelmi jelentőségük van. Így például Jasi, amelynek minden körülmények között románnak kell maradnia. Azonban milyen módon? Nem a botrányok módján, amelyek céltalanok és amelyek kompromittálják az országot a világ nagy visszhangjában. Kétféleképpen kell romanizálni. El kell távolítani a parazita elemeket, akikről senki nem tudja, hogy és mint jutottak be a városba. El kell őket távolítani, azonban az emberiség által diktált kíméletességgel. Ezenfelül pedig a vidékről kell új román elemeket bevonnai a városokba és egy új ipari életet kell számukra teremteni.”

Jorga Miklós cikkére igen érdekes és szellemes választ adott dr. Mayer Ebner a bukovinai zsidóság kitűnő vezére. Dr. Ebner a következő pontokban foglalja össze válaszáat:

1. Hogy Románia városai romanizáltassanak, az teljesen érthető román nemzeti szempontból. *Ostoba érzékenység volna az ország romanizálását célzó aktusban antiszemitizmust látni. A romanizálás még nem antiszemitizmus. Le kell ezt szögeznünk, hadd lássák, hogy mi, nemzeti zsidók objektíven gondolkodunk, objektíven és igazságosan és hogy népünkhöz való rajongó szeretetünk nem tudta elhomályosítani itélőképességünket.*

2. Ha azonban érthető a városok romanizálási tendenciája, akkor érthetetlen, hogy a román kormány miért nem tesz semmit abban az irányban, hogy a kisebbségi elemek visszatelepíttessenek a falvakba. Mi zsidók eredetünk szerint nem vagyunk városiak, és aki ismeri a régi zsidó históriát, tudja, hogy az ősi Erec Jiszraelben nem volt zsidó városprobléma. Az ősi Palesztina városaiban kanaániták éltek, akik kereskedelemmel foglalkoztak, míg a sík földön zsidó parasztkok művelték az újart. Évszázadok után tudták csak a zsidók békés eszközökkel meghódítani a városokat.

Bár a zsidóság városokban lakik, nem áll, hogy a zsidók a regátban, vagy bárhol is Nagyromániában a városi lakosság nagyobb részét képeznék. Fildermann legutóbb összeállított statisztikai adatai szerint a regáti zsidók általában a városok 13 százalékát teszik ki, az egész birodalomban ugyancsak általában 24 százalékát. A zsidóknak a városokba való koncentrálását pedig most is folytatják. Agrárreformot léptettek életbe és a zsidókat ugyyszólván teljesen kizárták a föld birtoklásából. A zsidó nagybirtokot is ki-

— Bratianu Jonel mindig ellene volt a kisantantnak. Ami a bolsevik veszedelmet illeti, kisebb-nagyobb mértékben az összes államokban befészkelte magát, azonban csak ott volt terrénuma, ahol illegális kormányok uralkodtak. A kamara ülése lapzártakor még folyik.

A szenátus ülésén Aciu nemzetipárti a szilágymegyei kisajátítási visszaéléseket teszi szóvá. Banescu nemzetipárti a nagyváradi Gajdu-liceumban előfordult visszaélésekről beszélt és egy miniszteri bizottság kiküldését kéri.

Áttérnek a napirendre és

a vasárnapi munkaszünetről szóló javaslat

részletes vitáját folytatják. Polonyi száz szenátor szerint olyan rossz a gazdasági helyzetünk, hogy minél kevesebb munkaszünetet kellene tartanunk. Egy regátbeli püspök azt kívánja, hogy a görögkeleti egyház ünnepeit tegyék kötelezővé. Chirulescu válaszában kijelenti, hogy nem lehet kívánni a kisebbségi egyházaktól, hogy az uralmon levő egyház ünnepeit betartsák. Elfogadták a javaslat első és második szakaszát. A második szakasz a kötelező ünnepeket tartalmazza.

sajátították, azonban a falvakban lévő zsidóságot nem részesítették a földosztásban. Ehelyett bennünket mesterségesen tartanak vissza a föld megszerzésétől.

3. Hogyan képzeli Jorga professzor a parazita elemek eltávolítását? A strucc példáját követnénk, ha nem állapítanánk mindjárt meg, hogy jól tudjuk, kit tisztel meg Jorga professzor ezzel a jelzővel. Helyes. Valóban, nekünk zsidóknak vannak parazita elemeink és nem is szívesen látjuk őket magunk között. Azonban más kisebbségek is rendelkeznek parazitákkal, a románság szintűgy, Ó, hány nem zsidó parazita élőködik az egész lakosság testén és különösen a zsidóságn! A zsidók kizsákmányolása és kizsárolása már valóságos rendszerré lett e parazitáknál és Jorga professzor nagyon jól tudja, hogy a zsidó népvagyonból hány millió vonatott el azzal, hogy 1919 óta folyton regisztrálnak és ellenőriznek.

Jorga professzor jól tenné, ha saját népének parazitáit ellen harcolna és mi szívesen segédkezünk saját parazitáink elintézésében. Azonban nem lehet elintézni őket úgy, mint ahogy Jorga professzor gondolja „az emberiség által diktált kíméletességgel.” Emberiségben az értelemben *udvariasságot* jelent, ami körülbelül ugyanaz, mint az udvarias francia hóhérnak a munkája, aki a delikvens tisztelőre gálaruhába öltözik és „s'il vous plait” szavakkal szólítja fel, hogy fejét dugja a guilotin alá.

Nem. Így nem lehet. Parazita elemeket nem lehet más országokba áttoloncolni, ezeket munkára és önrészre kell nevelni. A nép testének fel kell szivni őket és át kell formálni élő, egészséges substanciává. Mi zsidók most dolgozunk átcsoportosulásunkon és népiességünk normalizálásán. Ezt a munkát elsősorban a cionizmus végzi.

4. Egy pontban teljesen hozzájárulunk Jorga professzor szavaihoz. Egyetlen becstelen és tisztességes mód van a városok romanizálására ez pedig, hogy a románok nekünk és a városokban lakó többi kisebbségeknek *lojális konkurrenciát csináljanak. A parasztkok igenis csoportosuljanak át részben kézművesekké, kereskedőkké, iparosokká és latajnerekké és ezen az uton hódítsák meg békésen a városokat. A harcnak ezt a módját meg tudnánk érteni, azonban ennek az az előfeltétele, hogy a közgazgatás ne álljon egyedül ezek rendelkezésére, mert ez már nem lojalitás, ennek már gyűlölködő ize lenne.*

Nem hisszük, hogy Románia gazdasági életében a zsidók fölöslegesek. A zsidókra igenis Romániának szüksége van. Am, ha egy része ezeknek mégis fölöslegessé válna, akkor fölösleges fülükbe ordítani: *afare la Palestina!* Ezek a zsidók emelt fővel amugy is kimennek. A probléma igazi megoldása azonban az, hogy a kormány segítse elő a zsidóknak a városból a falvakba való békés kivándorlását.

Gyűlölködés nélkül, emberi jóakarattal, milyen könnyen meg tudnánk érteni egymást románok és zsidók.

## A drágulási hullám statisztikája Romániában

1916 augusztus 1-től, 1925 április 20-ig az általános drágulás 44.98-szoros

(Cluj-Kolozsvár, május 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A CFR. által május elsején életbe léptetett tarifaemelés a román közgazdasági életet újabb drágulási folyamat elé állította. Ha tekintetbe vesszük azokat az okokat, amelyek eddig is kerékkötői voltak a normális gazdasági állapotok megteremtésének és amelyek még mindig fennállnak, a szükségleti cikkek árának újabb emelkedése bizonyosra vehető. Hiszen alig egy hét leforgása alatt tekintélyes százalékkal emelkedett a kenyér, a hus és más élelmiszerek árai, már pedig az élelmiszerek drágulását nyomon szokta követni a többi cikkek árának emelkedése is.

Nem tartjuk tehát érdektelennek az alábbi statisztika leközlését, amely az egyes cikkek ár-emelkedését mutatja az 1916. évi árakhoz viszonyítva. A statisztika azt jelzi, hogy például 100 lej értékű cukornak mi volt az ára 1916 augusztus elsején, 1923 január huszadikán és 1925 április huszadikán.

Cikkek	1916 Aug. 1-én	1923 Január 20-án	1925 Április 20-án
<b>Élelmicikkek:</b>			
Cukor	100	2500	2500
Rizs	100	4000	5330
Kávé	100	2900	6660
Tea	100	2500	5000
Olajbogyó	100	3000	6800
Bab	100	3500	8000
Tengeriliszt	100	3330	8000
Buzaliszt	100	1875	6000
Burgonya	100	2000	3300
Só	100	2000	2660
Zsemle	100	2000	9600
Kenyer	100	1500	5500
Hus	100	2000	4000
Tej	100	1750	3000
Vaj	100	4500	5300
Tejföl	100	4000	5000
Hal	100	1875	4000
Bőr	100	1750	3000
Turó	100	2570	4570
Cujka	100	1250	1870
Szesz	100	1560	1750
<b>Drágult:</b>	<b>100</b>	<b>2494</b>	<b>4850</b>
<b>Ruhaneműek:</b>			
Ruhák	100	3500	6500
Kabátok	100	3880	6190
Ingek	100	2400	4750
Alsónadrágok	100	2250	3500
Harisnyák	100	2330	5830
Kalapok	100	3000	5000
Kartonok	100	4000	8125
Cérnák	100	2400	2400
Gyapotok	100	5000	6870
<b>Drágult:</b>	<b>100</b>	<b>3240</b>	<b>5462</b>
<b>Különlék:</b>			
Szappanok	100	1950	3000
Poharak	100	2000	3500
Tüzipa	100	2500	2500
Fenyő deszkák	100	1540	3000
Petroleum	100	2500	6250
Benzin	100	1400	3400
Nyerspetroleum	100	930	4000
Bőr (coupon)	100	700	1250
Talp bőr	100	730	1130
Papír	100	2400	3800
<b>Drágult:</b>	<b>100</b>	<b>1665</b>	<b>3183</b>
<b>Összdrágulás:</b>	<b>100</b>	<b>2460</b>	<b>4493</b>

A fenti kimutatásból kitűnik, hogy 1916 augusztus 1 óta 1925. április 20-ig az élelmicikkek 48.5, a ruhaneműek 54.62 és a különféle cikkek 31.83-szorosára emelkedtek. Az általános drágulás ezen idő alatt 44.98-szoros volt.

**A Metropol kávéházban**  
f. hó 9-től naponta egy  
**bécsi szalon-zenekar hangversenye.**

Az Uj Kelet az egyet...  
ság napilapja  
Szerkesztő: Giszka  
Felelős szerkesztő: E.  
Előfizetési árak: Eg.  
240 lei, félév.  
Az Uj Kelet cikkeinek  
megjelölésével

Ahány nyelvet  
rel ér föl, — szok  
apostolai. Ha ez is

**Péntek**  
5685 ljár 14  
1925 május 8

(nem csak a zsidó  
egyén soknyelvűs  
hogy a zsidóknak  
is bír valamelye  
Minden zsidó besz  
a zsidóknak legal  
vándorlások közep  
vagy más olyan  
környezetében bes

Az, hogy a zs  
számmal van kép  
valóságos szerenc  
földmivelés egyik  
lalkozásoknak. E  
parasztság minde  
körü. De a jövő  
nagy hivatás vár  
„ösfoglalkozás” le  
mányos eszközök  
iparilag folytatott  
mivelésben a zsid  
latos eredmények  
tinában. Érdekes,  
angol író, már e  
ezt és megjövendő  
„kulturfoglalkozás  
világ legszámottev

— A „Journ  
Kolozsváron. M  
lációkban is kimag  
napilap főszerkesztő  
A kiváló francia pu  
népszövetségről és  
— Aviva-ava  
jelentik: — E hó 3-i  
Aviva bájós és  
avatási ünnepélyét.  
gyobb érdeme Löbl  
nek van. A felavat  
s fogarasi zsidó hit  
és a fogarasi Baris

— Maximális  
román fürdőhely  
A belügyminiszter  
helyeken maximál  
árak megállapítás  
tést tesznek az o

— A halmi  
kara. Megirtuk, h  
ottani hitközösség ve  
szerűen a tisztújítá  
a választások a ha  
következő vezetőség  
hám, gondnokok Bl  
tárnok Weisz Feren  
vid. Az eddigi v  
akarattalag megbőví  
egy tizenhatalmas v  
tak, három pöttög

— Merényle  
tagjai ellen. To  
összeesküvést fede  
nök és a kabinet  
irányult. Több na  
a készülő merény  
ellen akartak tilt  
országára.

**Statisztikája**

Április 20-ig az árszoros

Uj Kelet tudósításai élet- és gazdasági életét állította. Ha azokat, amelyek normális gazdasági életet mutatnak, amelyek még a háború idején is voltak, tekintélyes a hus és más élelmiszerek a többi cik-

nek az alábbi egyes cikkek ár-árakhoz viszonyítva, hogy például az ára 1916 szeptemberében és

1923. május 20-án

500	2500
1000	5330
1500	6660
2000	8000
2500	8000
3000	8000
3500	6000
4000	3300
4500	2660
5000	9600
5500	5500
6000	4000
6500	3000
7000	5300
7500	5000
8000	4000
8500	3000
9000	4570
9500	1870
10000	1750
494	4850

500	6500
1000	6190
1500	4750
2000	3500
2500	5830
3000	5000
3500	8125
4000	2400
4500	6870
5000	5462

500	3000
1000	3500
1500	2500
2000	3000
2500	6250
3000	3400
3500	4000
4000	1250
4500	1130
5000	3800
565	3183

1916-ig az élelmiszerárak és a külkereskedelmi árak 1918-ig az élelmiszerárak 1918-ig az élelmiszerárak 1918-ig az élelmiszerárak

**Házban versenyez.**

**HIREK**

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja  
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő  
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő  
Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.  
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

**A mai naptár**

Ahány nyelvet beszél valaki, annyi emberrel ér föl. — szokták mondani a nyelvtanulási apostolai. Ha ez igaz volna, akkor a zsidó nép lélekszámát nem a mai tényleges tizenhétmillióban, hanem negyvenötvenmillióban kellene megállapítani. Mert a világstatisztikai adatok megállapítása szerint a zsidók átlag és személyenként 2-5 nyelvet beszélnek. A zsidók talán a világ egyetlen „soknyelvű népe.”

**Péntek**

5685 ljár 14  
1925 május 8

A zsidók „soknyelvűsége” (nem csak a zsidó népegész, hanem a zsidó egyén soknyelvűsége is) azzal magyarázható, hogy a zsidóknak kilenczederésze még mostan is bír valamelyes héber nyelvi ösmerttel. Minden zsidó beszéli valamilyen nép nyelvét és a zsidóknak legalább négyötöde megtartotta a vándorlások közepette a jiddis, vagy a spanyol, vagy más olyan nyelvismeretét, amelyet előző környezetében beszélt.

Az, hogy a zsidóság, egyelőre olyan kis számmal van képviselve a földművelés terén, valóságos szerencséje a zsidó népnek. Mert a földművelés egyike a leghátramaradottabb foglalkozásoknak. Ebből magyarázható, hogy a parasztság mindenütt konzervatív és szűklátókörű. De a jövő idők földművelésében a zsidókra nagy hivatás vár. Ez a földművelés már nem „ösfoglalkozás” lesz, hanem technikai és tudományos eszközökkel magos fokra fejlesztett és iparilag folytatott földművelés. Ebben a földművelésben a zsidók már manapság is bámulatos eredményeket tudnak felmutatni Palesztinában. Érdekes, hogy Bernard Shaw, a nagy angol író, már évtizedekkel ezelőtt hirdette azt és megjövendölte, hogy amint a földművelés „kulturfoglalkozássá” fog válni, a zsidók a világ legszámottevőbb földművesei lesznek.

— A „Journal de Geneve” igazgatója Kolozsváron. Monsieur Chepuzet, a világreklációban is kimagasló „Journal de Geneve” című napilap főszerkesztője pénteken Kolozsvárra érkezik. A kiváló francia publicista felolvasást fog tartani a népszövetségről és a tervezett nemzetközi bíróságról.

— Aviva-avatás Fogarasban. Fogarasból jelentik: E hó 3-ikán tartotta meg a fogarasi kis Aviva bájos és közvetlen előadás keretében felavatási ünnepélyét. Az estély sikerében a legnagyobb érdeme Löbl Eszternek, az Aviva vezetőjének van. A felavatott tagokat a brassói Barisszia, a fogarasi zsidó hitközség, a fogarasi leányegyesület és a fogarasi Barisszia köszöntötték.

— Maximális árakat léphetnek életbe a román fürdőhelyeken. Bukarestből jelentik: A belügyminiszter elhatározta, hogy a fürdőhelyeken maximális árakat léptet életbe. Az árak megállapítása végett a prefektusok jelentést tesznek az ottani állapotokról.

— A halmii ortodox hitközség új tisztikara. Megirtuk, hogy Halmiban április 12-én az ottani hitközség vezetősége lemondott. Alapzabályszerűen a tisztújítást a napokban ejtették meg és a választások a halmii ortodox hitközség élére a következő vezetőséget hozták: Elnök Farkas Ábrahám, gondnokok Blau Márton, Braun Majer, pénztárnok Weisz Ferencz hikiörségi jegyző Heinfeld Dávid. Az eddigi választmányi tagok számát közakarattalag megővítve és az eddigi tizenegy helyett egy tizenhatalmas választmányi bizottságot alakítottak, három pöttag kijelölésével.

— Merénylet készült a japán kormány tagjai ellen. Tokióból jelentik: A rendőrség összeesküvést fedezett fel, mely a miniszterelnök és a kabinet több tagjának élete ellen irányult. Több nacionalistát letartóztattak, akik a készülő merénylettel az általános választójog ellen akartak tiltakozni, ami szerintük káros az országra.

**Pap Danila tábornokot elhelyezik Kolozsvárról Helyére Mircescu tábornok kerül. Mardarescu hadügyminiszter lesz a vezérkari főnök**

(Bucuresti-Bukarest, május 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az „Adeverul” szerint a tisztikarban, illetve az egyes hadtestek parancsnokságánál mélyreható változások várhatók. A lap szerint befejezett tény, hogy Pap Danila tábornokot, a kolozsvári hadtest parancsnokát a hegyi vadászok parancsnokává nevezik ki. Helyébe Mircescu tábornok, aki eddig a hegyi vadászhadtest élén állott, kerül Kolozsvárra. Rudeceanu tábornokot, a kisenevi hadtest parancsnokát kinevezik az ujonnan létesítendő municiógyárak vezérigazgatójává. Szó van arról is, hogy Mardarescu, a kormány lemondása esetén átveszi a vezérkari főnökséget.

— Eredménytelen maradt a kereskedők intervenciója a bérszerződés ügyében. Bukarestből jelentik: A kereskedők minden intervenciója a bérszerződés meghosszabbítására eredménytelenül végződött. A kereskedők, akik nem tudtak megegyezni házigazdájukkal, ma kiköltöztek tüzelhelyiségeikből, nagyrésze azonban megadta a kért bérösszeget. Incidens sehol sem fordult elő.

— Csehszlovákia kocsikat akar kölcsönözni a CFR-nek. Bukarestből jelentik: A cseh kormány ajánlatot tett Romániának, hogy 1000 vasuti kocsit kölcsönöz a CFR-nek 5 évi időtartamra. A kocsikért másfél svájci frank napi bérösszeget kér. A lengyelek viszont 1000 mozdonyt ajánlottak. A kormány még nem döntött az ajánlatok felett.

— A magyarországi egységes párt felveti a békeszerződés revíziójának kérdését. Budapestről jelentik: Az egységes párt mai értekezletén Karaffiáth Jenő a trianoni békeszerződés revíziójáról fog beszélni. Karaffiáth előzőleg kijelentette, hogy ezt a súlyos problémát azért veti fel, mert látja, hogy külföldön szinte napirenden van a békeszerződések megváltoztatásának kérdése.

— A kommunista-pör védői visszavonulással fenyegetőznek. Bukarestből jelentik: A kommunista-pör tegnapi tárgyalásán Dumitru Dobrescu védő kérte a tárgyalás elnapolását és a vádlottak szabadlábra helyezését. Egyben bejelentette, amennyiben a tárgyalás menete továbbra is így tart, a védelem visszavonul, mert a védők nem teszik ki magukat a tárgyalási elnök kénye-kedvének.

— Kisenevben éhségstrájkba léptek a politikai foglyok. Bukarestből jelentik: Kisenevben 170 politikai fogoly éhségstrájkba lépett.

— Értekezlet a pénzügyminisztériumban a köztisztviselők fizetésrendezése ügyében. Bukarestből jelentik: Ma reggel a pénzügyminisztériumban értekezletet tartott az a bizottság, amely a köztisztviselői fizetések összhangba hozását van hivatva előkészíteni.

— Kicsérélnek a román-magyar politikai foglyokat. Nagyváradról jelentik: Közöltük már, hogy a román külügyminisztérium egy speciális bizottságot delegált Nagyváradra, hogy a román-magyar politikai foglyok kicsérélését előkészítse. A foglyok kicsérélése a napokban kezdetét veszi. Ez alkalommal Románia tizenhat politikai foglyot ad át Magyarországnak és cserébe olyan román állampolgárokat fog átvenni, akiket Magyarországon ítéltek el.

— Végetért a fényképészek brassói kongresszusa. Brassóból jelentik: A fényképészek országos kongresszusa ma végetért. Határozati javaslatot fogadtak el, melyben kéri a kormánytól, hogy különféle gazdasági előnyökkel javítsa a fényképészek anyagi helyzetét. A fényképészek elhatározták, hogy egységes árakat fognak életbeléptetni az egész országban.

— Wrangel tábornok öccsének Romániába való érkezése a kisantantkonferenciával van kapcsolatban? Bukarestből jelentik: Wrangel tábornok tegnapi határátlépésével kapcsolatosan közlik, hogy csupán az ismert orosz ellenforradalmár unokaöccséről van szó, aki szintén tábornok és ugyancsak emigrációban él. Bécsből jött és Belgrádba akar utazni magánügyekben. A „Cuvantul” szerint Wrangel utazása a kisantant konferenciájával van kapcsolatban és állítólag unokabátyjától kapott missziót a három szövetséges hatalommal való tárgyalásokra.

— A kormány pere egy londoni cég ellen. Bukarestből jelentik: A kormány pert indít a londoni Armstrong cég ellen, mert az vonakodik a repülőgépszállítmányokra adott kétszázötvenmillió lej előleget visszafizetni a szerződés nullifikálása ellenére.

— A május 10-iki román nemzeti ünnep programja Kolozsváron. A kolozsvári rendőrprefektúra a május 10-iki nemzeti ünnep programját következőleg állította össze: 1. A hajnali órákban 21 ágyulövés figyelmezteti a lakosságot a nap ünnepének fontosságára. 2. Nyolc órákor valamennyi helybeli iskolában ünnepélyt tartanak. 3. Kilenc órákor minden templomban alkalmi istentisztelet. 4. Kilenc óra 30 perckor az összes iskolák és katonaság, a megállapított program szerint, megjelenik a Piata Unirein (Mátyás-téren). 5. Tíz órákor hálaadó istentisztelet ugyan e téren valamennyi polgári, egyházi és katonai hatóság részvételével. 6. Az istentisztelet után csapatsemle és programszerű diszelvonulás. 7. A diszelvonulás folytatása a Calea Victoriein (Kossuth Lajos—Magyar-utcákon). 8. Tizenkét óra 30 perckor minden hatóság fogadtatása a megyeház disztermében. 9. Délután 4 órákor a Teatrul National-ban diszeladás. 10. Este 9 órákor fáklýásmenet. 11. május 10-én az egész nap folyamán nemzeti lobogókat kell kitűzve tartani az összes köz-, polgári-, katonai-és magánházakon; este pedig mind ezeket az épületeket ki kell világítani. 12. A P. Unirein, amelyen az istentisztelet és diszsemle megyen végbe, az emelvényhez csak azok a polgári egyének járulhatnak, akiknek a megyei prefektus és azok a katonai személyek, akik a helyőrségi parancsnokságtól e végett belépőjegyeket kapnak. 13. Kocsik és autóbuszoknak a Piata Unirein való közlekedés e napon reggel 8 óra 30 perctől kezdve tilos.

\* Ort. kóser marha- és növendékhuszt kilogramonként 36 lejért árusítok Timár-u. 1., hitk. huscsarnokban. Balogh József.

\* Oradea-Mare-n kitűző konyhájáról elismert „Bihorul” (volt Lloyd) ort. kóser éttermét a Lloyd-kávéház tulajdonosai Kaim és Bárány urak átvették. Teljesen világvárosi mintára berendezve e hó 3-ikán megnyílt. Lapunkban megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

\* Értesitem t. vevőközönségemet, hogy ort. kóser mézsárszékemet és hentesáru lerakatomat Széchenyi-tér 30 szám alá (Nagyszamos-u. sarok) helyeztem át. Kérem további nb. pártfogásukat. Winkler Mór.

\* Levelek Palesztinából. Glasner Benjámín ur hazaérkezett palesztinai utjáról és az alábbiaknak hozott leveleket: (átvehetők Uj Kelet kiadóhivatalában). Deutsch Géza, Braun Béla, Löwy József, Salamon Izák, Somogyi Ákos, Hilfmáné, Székely Miklós (Tarbut).

**Nagy**

**harisnyavásár**

mélyen leszállított árakkal.

<b>K</b> ötött harisnya minden színben	lei	<b>25</b>
<b>F</b> lohr-harisnya minden színben	lei	<b>53</b>
<b>M</b> uszlín harisnya divat színben	lei	<b>69</b>
<b>C</b> érna-muszlín minden színben	lei	<b>98</b>
<b>S</b> elyemfátyol harisnyák minden színben	lei	<b>125</b>

**BLATT**

**FÖTÉR 13**

Divatkönyvekben és kötöttárakban óriási választék!  
A legjobb harisnyák csak BLATT-úai kaphatók!

# KÖZGAZDASÁG

## A szanált Magyarország első deficit-es mérlege

Schmidt főbiztos március havi jelentése

(Budapest, május 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Schmith Magyarország szanálási főbiztosa a napokban tette közzé március havi jelentését a magyar pénzügyi helyzetről. A jelentés megállapítja, hogy a népszövetségi kölcsön törlesztésére bekapcsolt állami bevételek husz millió aranykoronát tettek ki március havában. Ezek a bevételek némi bonyatlást mutatnak az előző havi hasonló bevételekkel szemben, amit főleg a vámjövédelmek csökkenése idézett elő.

Az állam bruttó bevétele márciusban 45.1 millió aranykorona volt, vagyis százezer aranykoronával kevesebb, mint amennyit a költségvetés erre a hónapra előirányzott. A jelentés kiemeli, hogy október óta ez az első hónap, amely deficitel zárult, az

### Milyen feltételek mellett szabad a korpa kivitele

A finom korpa kivitele továbbra is tilos

(Bucuresti-Bukarest, május 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentettük már, hogy a minisztertanács rendeletekkel szabaddá tette a széna, lucerna, takarmány-szalma, valamint a nyers, vagy feldolgozott len és a nagy korpa autorizáció nélküli kivitelét.

A CFR. vezérigazgatósága a minisztertanácsi határozat értelmében ma átíratott intézett a határállomások főnökségeihez, amelyben ismerteti a fenti export-cikkekre vonatkozó intézkedést. A korpa kivitele az alábbi feltételek mellett van megengedve vagonként 4000 lej kiviteli vámilleték mellett:

A kivitelre kerülő korpa nem tartalmazhat még egy százalék lisztet sem.

A malmokból kikerülő minden mennyiségű korpa az 1925. évi 1. számú minisztertanácsi rendelet értelmében működő helyi bizottság ellenőrzése alá kerül. Az ellenőrzés megejtése után az exportra szánt zsákolt korpát a bizottság egyik tagja leolmozza és igazolja, hogy a leolmozott korpa nem tartalmaz egy százalék lisztet sem.

A kilépő vámhatóságok utasítanak a legszigorubb ellenőrzésre és ennek végrehajtására minden egyes korpaküldeményt külön is tartoznak megvizsgálni. A finom korpa kivitele továbbra is szigorúan tilos.

Deputáció fogja felkeresni a háztulajdonosokat a vitás üzletbérletek ügyében. Hirt adtunk már arról, hogy a kolozsvári kamara kereskedőszakosztálya értekezletet tartott, melynek eredményeképpen a Kereskedelmi és Ipar-kamara vállalkozott a bérlők és bérbeadók közötti vitás ügyek elintézésére. Mint értesültünk, az üzletbérletek ügyében a közeli napokban az érdekeltek által delegált deputáció fog eljárni a helybeli főpapoknál és nagyobb háztulajdonosoknál, hogy tisztázzák a vitatárgyat képező kérdések egész komplexumát. A deputáció további célja, hogy a kereskedők jogos és méltányos kéréseinek kielégítése ez uton is biztosítható.

Országos kereskedőkongresszus az új szesz-törvény ellen. Bukarestből jelentik: Az Ipar és Kereskedelmi Kör választmánya tegnapi Bukarestben ülést tartott, amelyen foglalkoztak a készülő szesz-törvény azon részével, amely a szesz italoknak kereskedők által való árusítását szabályozza. Elhatározták, hogy a kérdésben országos kongresszust hívnak egybe, hogy a sérelmesnek ítélt intézkedés ellen állást foglaljanak.

A kereskedők rövid haladékokat kérnek a kikötőzésekre. Bukarestből jelentik: A kereskedők küldöttsége tegnapi este megjelent Bratiannu Jonel-nél és Marzescu igazságügyi miniszternél és átnyújtották a kereskedők tegnapi gyűlésén elfogadott memorandumot. A memorandumban rövid haladékokat kérnek a kikötőzésekre, hogy idejük legyen üzletüket

azonban nem jelenti Magyarország pénzügyi szanálásának akadályát, mert az előző jelentések is számoltak azzal az eshetőséggel, hogy némi deficit fog ezekben a hónapokban bekövetkezni.

A nemzeti bank aranykészlete március havában kétféle millió fontot tett ki. A forgalomban lévő fedezete pedig ötvennégy százalékról ötvenöt százalékra emelkedett. A magyar valuta és a bank helyzete normális fejlődést mutat. A bank devizakészlete folyton emelkedik, ami a külföldi fizetéseknek kellő mértékben való beözönlését jelenti. Ezzel szemben a leszámítási bankügyletek csökkentek, ami viszont annak következménye, hogy a gazdasági életben nem veszi igénybe olyan mértékben a hiteleket, mint az előző hónapok alatt.

likvidálni, illetve más üzlethelyiség után nézni. Ma a királynak adnak át hasonló memorandumot. Ugy hírlik, hogy a kormány nem is fog válaszolni a kereskedők kívánalmaira.

Ratifikálják az olasz kincstári bonokról szóló egyezményt. Bukarestből jelentik: Bratiannu Vintila pénzügyminiszter közlekedt a parlament elé terjeszti az olaszországi kincstári bonok rendezéséről szóló egyezményt ratifikálás végett. Az olasz kincstári bonok összege nyolcvanmillió líra.

Tarifák aranyátszámítási kulcsa a CFR-nél. Bukarestből jelentik: A CFR. vezérigazgatósága legújabb rendelkezése szerint az aranyfrankban és aranycentimesben megállapított tarifák átszámítási kulcsául ezentúl egy aranyfrank 44 lej-jel veendő egyenértékűnek. — A magyar államvasutak által megadott korábbi teher-, valamint személy- és podgyászdíjak, melyek magyar papirkoronában vannak megadva, a román-magyar és román-osztrák forgalomban lejértékké alakítandók át és szedendők be és pedig az átszámításnál 100 papirkorona 34 banival veendő egyenértékűnek. — Ugyancsak megállapították az osztrák shilling átszámítási kulcsát is. Mégpedig 34 lejben.

Az építőiparban nem kötnek kollektív szerződést. Az építőipari munkások és munkaadók között már hetekkel ezelőtt tárgyalások kezdődtek egy új kollektív szerződés megkötése érdekében. A tárgyalások nem jutottak befejezéshez, mert a munkaadók és munkások között áthidalhatatlan ellentétek merültek fel. E kérdésben a munkaadók sem voltak egységesek, miután egyrészt a kollektív szerződés mellett, másrészt pedig ellene foglalt állást. A vitát a munkások vágták kettő azzal, hogy kijelentették, miszerint nem hajlandók kollektív szerződést kötni, hanem minden egyes munkaadónál külön állapítják meg a béreket.

A nagyváradi Silberstein-cég kiegészített hitelezőivel. Nagyváradról jelentik: A nagyváradi törvényszéken dr. Aliquander Kálmán csödbíró ma délelőtt tartotta meg Silberstein és Somlyó nagyváradi rövidáru nagykereskedő-cég csödbírói kényszereljárás tárgyát. A hitelezők többsége elfogadta a cég ajánlatát, amely szerint hat hónap alatt fizetendő negyvenöt százalékos kvótában egyenliti ki a hitelezők követelését. A bíróság az egyezséget helybenhagyta.

### TŐZSDE

Május 7-én

A lej: Zürichben 235-00, Párisban, 890 Budapestben 342.

Kolozsvár. Mérsékelt forgalom mellett ma is lanyha volt a devizapiac. Az árfolyamok a következők:

Bécs 30-00—30-25, Prága 6-30—6-36, Budapest 326—330, Páris 11-20—11-35, Zürich 41-20—41-40, Newyork 212-00—214-00, London 1036—1045, Milánó 8-80—8-90.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 12312—12312, Amsterdam 207-80—207-80, Newyork 516-75—517-00, London 2507-00—2509-00, Páris

2672-50—2680-00, Milánó 2120-00—2121-00, Prága 1532-00—1530-00, Budapest 72-62—72-62, Belgrád 835-00—835-00, Bukarest 235-00—235-00, Varsó 99-75—99-75, Bécs 72-80—72-80.

Bukarest. Devizák: Páris 11-24, Berlin —, London 1045, Newyork 216-00, Róma 8-85, Zürich 41-38, Bécs 30-50, Prága 6-38.

Bukarest. Valuták: Napoleon 800-00, márka 51-00, leva 158, török lira 112, font sterling 1040, francia frank 11-40, svájci frank 41-50, olasz lira 890, drachma 380-00, dinár 340-00, dollár 212-00, lengyel márka 40-50, osztrák korona 31-00, magyar korona 31-00, cseh korona 640.

## SPORT

Haggibbor—Marosvásárhelyi CFR mérkőzés lesz vasárnap a nagypályán. A mérkőzés iránt nagy az érdeklődés. A vásárhelyiek szombaton este érkeznek Kolozsvárra. A CFR-Muresul jékepesegű csapat, amit legjobban bizonyít az, hogy tavaly a középdöntőig jutott el, az országos bajnokságért folyó küzdelemben. Marosvásárhely legerősebb csapata és két év óta a bajnokságot tartja a kezében.

A CFR pályán is szép program kerül lejátszásra. Itt a CFR a Husosokkal, a KAC pedig a KKASE játsszik barátságos mérkőzést.

Felhívás a Haggibbor teniszszakszabályozóhoz. A Haggibbor teniszszakszabályozó ezúton hívja fel azon teniszesező tagjait, akik — egyesületi alapon — hajlandók a klub pályáján játszani, hogy összeírják nekik véget jelentkezzenek Buchwald Bélánál, str. Memorandului (Unio) 12 (Rador), vagy 222 számú telefon után.

Hatezer leibe kerülnek a külső teniszpályák. Hosszas huzavona után a teniszszakszabályozó végre kiosztotta a külső teniszpályákat. A pályák évi bére 6000 lei, mely összegét május 15-ig kell lefizetni Giurgiuti kapitány (Calea Reg. Ferd. 47) kezéhez, akik eddig ez időpontig nem fizetik ki a pályadíjakat, elvesztik jogukat a pályára melyet ez esetben más kérvényezőnek fognak bérbeadni.

A NAC vasárnapi tornászünnepélye. Nagyváradról jelentik: A Nagyvárad Atlétikai Club nagyszabású tornaünnepélyt rendez vasárnap este. Az előkészületek a hölgy és a férfi tornászünnepélyre nagy ambícióval folynak. A műsor kiemelkedő száma a Krammer, Szántó, dr. Aliquander, Kürthy, Smidt-kvintett, akik még eddig nem játszott gyönyörű kompozíciókat fognak előadni. A szabadgyakorlatokhoz a 85. gyalogezred zenekara fogja a kíséretet szolgáltatni.

**Kényelmes**  
TARTÁS  
MUNKÁT  
KÖZEL

**KOHÁNYI**  
Kárpitos  
Str. 8. Baritiu (Malom-u.) 12

### Nyári divalujdonságok

óriási választékban  
már raktárra érkeztek

**Heller,  
Weisz &  
Molnár**

divatruházába, Cluj,  
Cal. Reg. Ferdinand 6.

**Selymek, szövetek**  
ruhavásznak, zefirek,  
nyerselymek és minden  
egyéb mosóaruk mélyen  
leszállított árban.

Nagyon olcsó száraz vegyi ruhatisztítás CZINK, Cluj

## SZÍNHÁZ

A színház

Sándor Erzsí kezdő reg vendégvétel legnagyobb kamaraénekesné Hofmann meséi Magyar Színház Sándor Erzsí hárszani. Második felvonás Traviata címszel Sándor Erzsí nagy művészi érdekes a Román Opero fogja dirigálni, az idig Szabó Zoltán csufellőpése Sándor a Lakméban, mely világhírű énekesnő helyárok csak mé tekintettel a nagy jegyekről már mo

Leányvásár. Vasárnap este 8-kor készült a színház új nem játszott Leányvásár felvonást, mely niti fel ez alkalommal szereposztásban.

A főpénztáros a Főpénztáros ur Krizantém. A színház új felvonás a Krizantém lesz. Szól a színház tel

Körösladányi iránt óriási az érdeklődés, melytől a színház tel. A körösladányi mester neve már ismert, az új felvonás egy biztosíték arany minden produkció eddig it bemutat

\* Kétzongora. Május hó 8-ikán este 8-kor a színház új felvonást ad, melytől a színház tel. A kétzongora felvonás a Stief-papírüzletben

Magyar Színház. Péntek: Elssler Főpénztáros. Szombat este 8-kor: Kamaraénekesnő Hofmann meséi (195)

Vasárnap d. u. fél 4-kor: Nemzeti Színház. Vasárnap este fél 8-kor: Karacsonyi Ili (116 sz. B. sor). Vasárnap este hérom óráig: Színház (szám 194)

Hétfő este fél 11-kor: Színház (szám 194)

MOZIK. Select-mozgók. Hatalmas választék. A XV. századból. Főszerepben Yvonne Gaston Modot.

Uránia-mozgók. Lánfejű ember. II. legérdekesebb rész. Főszerepben Jack Pearl.

Apolló-mozgók. Élet. Szenzációs film. Főszerepben a színház.

**Na**  
LÉB F  
Cluj.

## SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

### A színházi iroda közleményei

**Sándor Erzsi fellépései.** Szombaton este kezd meg vendégjátékát a magyar éndkművészet legnagyobb büszkesége, Sándor Erzsi kamaranékesnő a Hoffmann meséiben. A Hoffmann meséi már két év óta nem volt a Magyar Színház műsorán és ez alkalommal Sándor Erzsi hármass női főszerepet fog játszani. Második fellépése kedden lesz, amikor a Traviata címszerepét énekl. A Traviatának Sándor Erzsi nagyszerűségén kívül még az a művészi érdekessége lesz, hogy a zenekart a Román Opero kiváló karnagya, Bobescu fogja dirigálni, az öreg Germont szerepét pedig Szabó Zoltán énekl. A harmadik és buszfellépése Sándor Erzsinek csütörtökön lesz a Lakméban, melynek címszerepét énekl a világhírű énekesnő. A Sándor Erzsi-estékre a helyárok csak mérsékeltlen lesznek emelve és tekintettel a nagy érdeklődésre, ajánlatos, hogy jegyeikről már most gondoskodják a közönség.

**Leányvásár.** Vasárnap este érdekes reprizre készül a színház operettegyüttese. Jacobi régen nem játszott Leányvásár c. operettjét eleve-niti fel ez alkalommal a színház, teljesen új szereposztásban.

**A főpénztáros ur.** A jövő hét első premierje a Főpénztáros ur lesz.

**Krizantém.** A jövő hét második bemutatója a Krizantém lesz, melyre már hetek óta készöl a színház teljes zenekarral.

**Körösladányi vasárnap** esti első fellépése iránt óriási az érdeklődés. A fiatal, szimpatikus mester neve már külföldön is jóhangzású és így biztosított arra, hogy itt Kolozsváron is minden produkciója messze tulszárnyalja az eddig it bemutatott szuggesztív mutatványt.

**\* Kézzongorás hangverseny.** Pénteken, május hó 8-ikán este 1/29 órakor tartja meg egyetlen estélyét a ref. Theológián a Nemeszkey-Schuller kitűnő együttes, kiknek műsorából különösen Bach és Reger kompozícióinak kitűnő előadását méltatják a külföldi kritikusok. Kolozsvárt ez lesz az első kézzongorás hangverseny, amelyre előre is felhívjuk a zenekedvelők figyelmét. Jegyek válthatók a Stief-papírüzletben.

### Magyar Színház heti műsora

Péntek: Elssler Feui (Operett-ujdonság, 6-odszor-bér etszűnetben, sorozat 193)

Szombat este 8-kor: Hoffmann meséi (Sándor Erzsi kamaranékesnő vendégjátékával, mérsékeltlen emelt helyárrakkal, napibérlet 115 szám A, sorozat 195)

Vasárnap d. u. fél 4-kor: Kék mazur (Karacsonyi Ilivel és Neményi Lilivel Mérsékelt helyárrakkal, sorozat 196)

Vasárnap este fél 8-kor: Leányvásár (Új szereposztással, Karacsonyi Ilivel, Neményi Lilivel. Napi bérlet 116 sz. B, sorozat 193)

Vasárnap este háromnegyed 11-kor: Körösladányi telepátikus és szuggesztív mutatványai (Sorozat-szám 194)

Hétfő este fél 11-kor: Körösladányi telepátikus és szuggesztív mutatványai (Sorozat 197)

### MOZGÓK MŰSORA

**Select-mozgó.** Péntek, május 8. A farkasok csodája. Hatalmas történelmi dráma, 12 felvonás. A XV. századból. A francia nép hősi legendája. Főszerepben Yvonne Sergyil, Romuald Joubé és Gaston Modot.

**Uránia-mozgó.** Péntek, május 8. Az orosz-lánfejű ember. II. rész, 10 felvonásban. Utolsó és legérdekesebb rész Szenzációs kalandrdrama. Főszerepben Jack Perrin.

**Apolló-mozgó.** Péntek, május 8. Párisi élet. Szenzációs kalandrdrama, 10 felvonásban. Főszerepben a szép művésznő Gaby des Lys.

## Naftalin

könnyű pikkelyes, nagyobb mennyiségben is kapható

**LÉB Fivéreknel,**

Cluj. — Telefon 471.

## Olcsó könyvcsoportok

[Folytatás]

### VIII. csoport:

A magyar elbeszélő irodalom legérdekesebb alkotásai. 5 gyönyörű regény 300 lej helyett **150 lej.** Kaczér Illés: Ezüst fuvola. Székely Aurél: Haretéri típusok. Brody Sándor: Az ezüst kecske. Gyárfás Dezső: Orfeum. M. Horváth K.: Lizginem.

### IX. csoport:

Az új magyar elbeszélő irodalom legszebb termékei, 6 gyönyörű regény 270 lej helyett **155 lej.** Ujvári Péter: A bosszuálló Isten. Somlay Károly: Boldogasszony szolgálja. Székely Aurél: Vihar után. Krudy Gyula: Bukfene. Kaczér Illés: A fekete kakas. Dormandy István: A vihar.

### X. csoport

A külföldi regényirodalom leghíresebb alkotásai. 5 érdekes regény 650 lej helyett **325 lej.** Kellermann: A bolond. Meyrink: A fehér dominikánus. D'Annunzio: Az ártatlan. Peter Nansen: Julia Naplója. Gerhard Hauptmann: Atlantis.

### XI. csoport:

A világirodalom legérdekesebb kalandorregényei 500 lej helyett **270 lej.** M. Leblanc: Az arany háromszög. Upton Sinclair: Szén Ofelsége I—II. G. R. Chester: Pénz az utcán. Johnson: A földalatti club.

### XII. csoport:

Világnyelvek tanító nélkül 70 lej helyett **40 lej.** Lengyel—Kalocsay: Az esperanto teljes tankönyve. Lacko G.: Francia nyelvkönyv. Weber: Német nyelvkönyv.

### XIII. csoport:

Boccaccio: Dekameron. 5 kötet 350 lej helyett **190 lej.**

### Ujból kapható

Hugó Viktor: A nyomorultak 4 kötet ára 380 lej. (Félvászonkötésben 430 lej)

## Most jelent meg!

A zsidó Balzac

MENDALE MOICHER SFURIM

humoros zsidó snorerregénye

## A sánta Fiske

Az első jiddis regény magyar nyelven.

**Ára 80 lej.**

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

### Kimutatás

a Marpe Lanefes (Kó házi betegeket élelmező) egyesületnek 1925 évi április havi működéséről. Kiosztott ebédék száma 835 adag. Kiosztott tej mennyiség 218 liter. Kiosztott bor mennyiség 6 1/2 liter. 280 reggeli, 315 vacsora. **Bevételek:** Tagdíjak 15 530 lej. Templomi adományok és betegek hozzájárulása 4630 lej. Ebédmegváltások 236 lej. Adományok 1140 lej. Tartalékalapból a havi tulkiadás 6824. Összesen 28,360 lej. — **Kiadások:** Ételherdásért 4596 lej. Igazgatási költségek 3800 lej. Jutalékok 3060 lej. Fűzés és konyhai kiadások 4490 lej. Adm. kiadás (közgyűlés) 930 lej. Husvéti kiosztás városi betegeknek 7251 lej. Segélyek városi betegeknek 1650 lej. Tejeszámra városi betegeknek 2583 lej. Összesen 28,360 lej. **Mózes Elek** titkár. Neumann Mórné elnök.

Használjunk kizárólag

כשר

כשר

## PLANTOL

legjobb növényzsír, mert ez tisztia, egészséges és kladós!

Főtisztelendő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készül, szigoruan ortodox rituális előírás szerint.

**Képviselei: HARTIG & HIENZ Cluj**  
Str. Julia Mauiu 8. Telefon 1-18.

**Építkezés miatt megkezdődött az olcsó nagy elarusítás a**

## „GÓLYA”

áruházban.

Virágos crepon .... métere 25 lej  
Mosó delain ..... métere 30 lej  
Crep marocain mosó, métere 58 lej  
Etamin és grenadin.. métere 68 lej  
Szövés hibás flaneltakaró drbja 95 lej  
140 cm. széles férfi gyapju-szövet métere .....135 lej

## Selymek, szövetek

rendkívül olcsó áron.

Telefon 9-57.

## 100 leierért

1.500,000 leies ingatlan!  
Nem rékiam, hanem tény és valóság.

Népjóléti, belügy- és pénzügyminiszteri együttes jóváhagyással engedélyezett sorsolás útján való értékesítés, húzás napja visszavonhatatlanul 1925. év augusztus 1-én.

Cluj vasutállomása mellett, százados akác-fákkal övezett **2 katasztrális hold és 389 □-öl területen:**

I. 4 szoba konyhás, fürdőszobás s mellék-helységekből álló **két verandás udvarház.**

II. egy két szoba konyhás és egy 4 szoba konyhás személyzeti ház (köépületek szintén).

III. 40 drb. jószágra istálló, kocsiszin stb. Telektűmb villanyvilágítással ellátva. Sorsjegyek kaphatók pénztételeknél, bizományosoknál.

Főbizományos: **Közhasznú Tkp. Rt. Cluj,** Calea Victoriei (v. Kossuth L) 3., ahol a pénz előzetes beküldése ellenében postai rendelések is eszközölhetők.

**Mirdessen az Uj Keletben!**

**APRÓHIRDETÉSEK**

Egyzeri közlésnél egy szó 3-., vastagabb betűtve 6 lej. Legtöbb apróhirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. **Apróhirdetések díja előre fizetendő.**

**Papirzacskók**  
Fűszer és cukorka-üzletek, gyógyszerárak, valamint kalaposok részére egyszerű és legfinomabb kivitelben kaphatók és készíthetők. Ugyanott munkálányok felvételnek. NADLER, Calea Dorobantilor 16. 8994

**Barzel**  
Fierarie Vasüzlet  
Cluj-Kolozsvár, Piata M. Vit. 13  
Telefon 1049

Intelligens fiatalember 150.000 lej kaucióval könyvelői vagy bizalmi állást keres. Ajánlatokat a kiadóba kér „Szombat II.” jellegre. 8992

Ajour-üzlet volt Jókai-utcai helyiségéből Str. Chinez (Kimizsi-u.) 2. sz. (Óvár, Bohatell-ház) költözött. Muth M.-né. 8993

Nationalkassa, irógép és stélészik eladók, Széputca 1. udvarban. 8991

Folyó hó 5-én Langer Ignác ar által önkényesen lefűtött, a gyalui sakteri állás betöltésére vonatkozó apróhirdetés tárgytalan, miután az eddigi sakter működése ellen semmi kifogásunk. Az eljárás. 8987

Eladó zongora, rövid, keresztúros, bécsi gyártmányu. — Bizományban Triskánál, Str. Seguna 14 me, tekinthető. 8984

Érett, fiatal nő, aki több évi praxissal rendelkezik, dardika és chinis rasi kezdőknek, valamint a magyar és román nyelvet bírja, állást keres azonnalra. Házi tanítónak is megyek Ajánlatokat Ba. ch Herman, Bucium, j. Salaj. 8989

Érett, fiatal nő, aki több évi praxissal rendelkezik, dardika és chinis rasi kezdőknek, valamint a magyar és román nyelvet bírja, állást keres azonnalra. Házi tanítónak is megyek Ajánlatokat Ba. ch Herman, Bucium, j. Salaj. 8989

Eladó házastelek. Vétel esetén beköltözhető. Cim a kiadóban.

**Csak 50 lei!**  
**5 zsidótárgy könyv az Új Kelet könyvosztályában:**  
Martin Buber: Zsidóság és az emberiség.  
Achad Haam: Nietzscheánizmus és zsidóság.  
Max Brod: Zsidóság és kereszténység viszonya.  
Silbermann: Zsidó kultúra és modern világnézet.  
Lukács Zoltán: Szemelvények a talmudból.

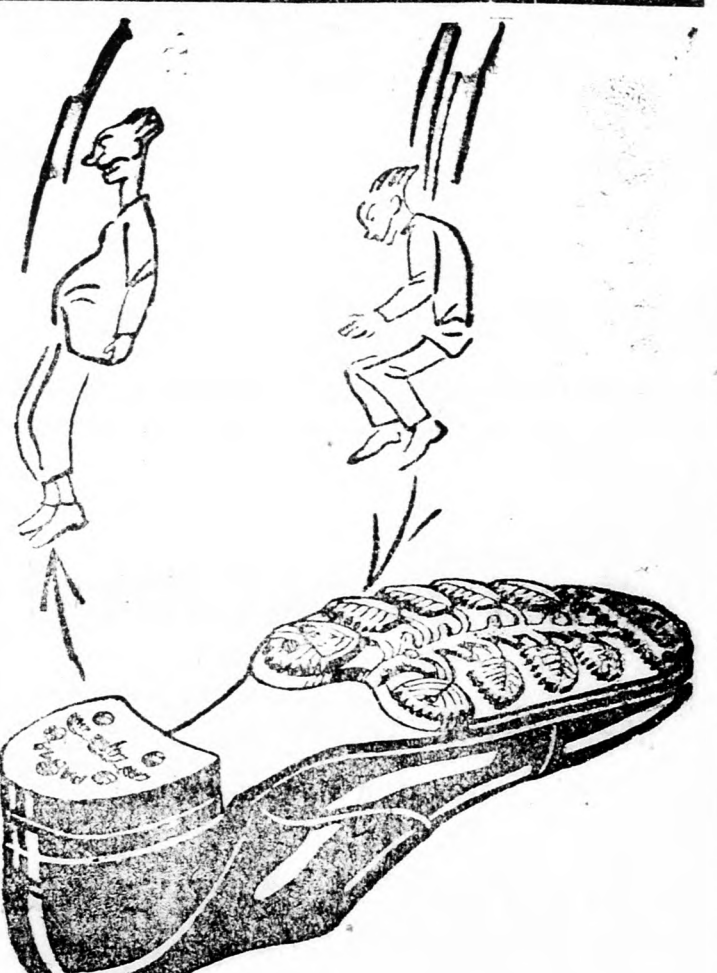
**Kereskedők figyelmébe!**  
Tartós munkás- és gépész-ruhák, valamint női és férfi fehérneműket, saját gyártmányomat, jutányos áron ajánl  
**Hoffmann Ferencz**  
TOPLITA-ROMANA  
Kisérletjen meg egy próba minta-csomagot!

**Mindenhol csak eredeti CZELL-sört és LUTHER-sört kérjen.**  
Telefon 516  
Mosse 1155 Főraktár  
**Ciment, Dukász & Tsa cégnél**  
Cluj, Str. Bucovina (v. Munkácsy-u.) 28

**Kényszereladás Fischer üvegüzlet**  
CLUJ Konkurs.

Die Huster isr. Kultusgemeinde sucht per sofort einen tüchtigen בעל תפלה der zugleich die Stelle eines Fleisch-משגיח zu versehen hat, ש"יך wird bevorzugt — Gehalt nach Übereinkommen.  
Bewerber wollen ihre Offerte nebst Angabe ihres Alters, Familienstandes u. bisherigen Wirkens dem gefertigten Vorstande spätestens bis 1. Juni l. J. einsenden.  
Reisepesen werden nur dem Berufenen vergütet.  
Hust, 1. Mai, 1925.  
Bela Krausz, Vorstand.

**Jutányosan eladó:**  
Egy komplett szeszgyári felszerelés, kifogástalan állapotban, esetleg ehez alkalmas épület és minden mellékkeliséggel. Továbbá nagy telek hozzácsatolt sínpárral Erdély egyik nagyobb városában. Ajánlatok „SPIRITUSZ” jellegre  
**Kappel hird. ügynökséghez**  
Sibiu, Sporegasse 7. kéretnek.

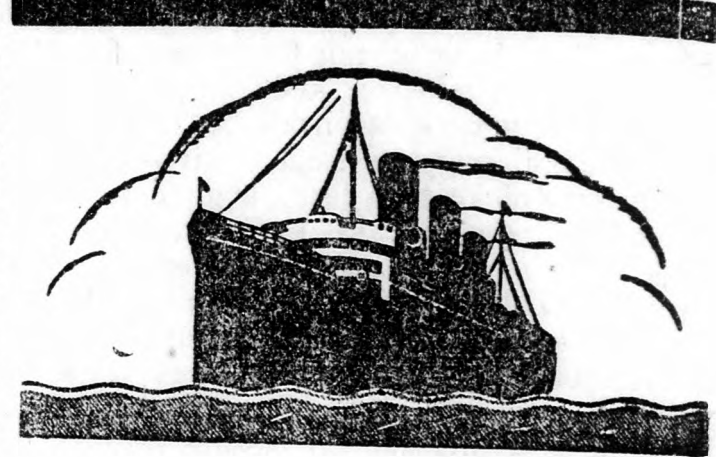


**PALMA**  
Kaucsuk sarok és talp védelmet nyújt hideg és nedvesség ellen. Ruganyos, higienikus.



Luxusutazás — Gyorsutvonak a francia kikötőkből:  
**New-York — Canada**  
**Guba — Mexiko**  
**Venezuela - Haiti - Antillák**  
**Marocco - Algir - Tunisz**  
és más kikötőkbe.  
Információkkal és jegyekkel szolgál:  
**„SARNIA” S. A. Bucurest.**  
Pasagiul Comedia  
Táviratcim: Transatbuc.  
Rador 259 0

**Mosó és tisztítóintézetek figyelmébe!**  
1 db. dupla dobos mosógép alsó tüzeléssel, erőműi berendezésre, 1 db. vasalógép (másfélméter hosszú) villamoserőre, 1 db. vasalógép (egy méter hosszú) kézi üzemre, 1 db. fényező vasalógép (Rutscher) elektromos áramra, szatiz v. tra. 1 db. keményítőgép készítményre. — Az összes gépek majdnem teljesen újak és mérsékelt áron eladók. Érdeklődők forduljanak Bruno Vidlasch, Fingerlingsgasse 3. Sibiu.



**Hamburg--Amerika Linie** United American Lines  
Rendes és közvetlen járatok:  
**Hamburg, Cherbourg, Bologne, Southamptonból**  
**Canada, Délamerika—Észak-amerika, Cuba, Mexiko, Keletázsia és Nyugat-Indiába**  
Felvilágosításokat mindenkor ad a romániai vezérképvislet:  
**Lazar H. Lazarovitz**  
Timisoara, Strada Mercy No 2. — Telefon 16-58, valamint fiókjai: Bukarest, Calea Grivitei No 183, Cernauti, Str. Regina Maria 9, Arad, Str. Eminescu 12, Oradea-Mare, P. Mihai Viteaz 5. Lloyd 3184  
**Sűrűnyelme: Lazarovitz.**

Mégis csak legjobb a késnélküli „RASOL IDEAL”  
borotváló por amely az ország legrégebbi gyártmánya, mely most újonnan átpreparálva, az arcot nem marja és kellemes hatást hagy utána.  
Ovakodjunk az ártalmas utáztatoktól. Csak az „IDEAL” felírásu valódi.  
**Reszling József fodrász**  
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Luxusutazás — Gyorsutvonak a francia kikötőkből:  
**New-York — Canada**  
**Guba — Mexiko**  
**Venezuela - Haiti - Antillák**  
**Marocco - Algir - Tunisz**  
és más kikötőkbe.  
Információkkal és jegyekkel szolgál:  
**„SARNIA” S. A. Bucurest.**  
Pasagiul Comedia  
Táviratcim: Transatbuc.  
Rador 259 0

Szerkesztőség kiadó hivatal és nyomda  
Cluj-Kolozsvár, St. Baron L. Pop. (Brassai-utca) 10.  
Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatal — 977  
Zs. N. Sz. — — 558  
Kéziratok kizárólag a szerkesztőséghez címzendők. Kéziratokat nem adunk vissza.

1925 május 9 Szomb

**Előadás a s**

(Cluj-Kolozsvár, a sítójától.) Pénteken délután a „Journal de Cluj” akinek idejövételét a jeleztek, érdekes előzetemi könyvtárban egyik svájci kanton mindenekelőtt ismert vezetőjét. Kiemelte an hogy Svájc minden minden történeti hely semlegességét. Még lépése előtt is meggyon nem menne a ha belép a népszöve many nem is vállalt lősségét, úgy, hogy csak a belepésről.

A népszavazás emokráciának leghe Ez tette lehetővé a is, mert ez nem pár volt, hanem a népé. zetiségek egymás kö kében minden nemz ezek az áldozatok o minden más ország meghozhatnak. A n lusztrálására az ujsá fel. Elmondotta, a ahol ő képviselő, r törvényhozás házába kívánságait és hoz mondja el.

Emiatt a legose nem volt része, mi ták és soha más, m és német képviselő tek fel.

Az előadó ezután ledést propagálta é hogy román egyet mosabban keressék. Hogy a nagy valú ledésnek ne legyen mondotta, hogy a a román egyetemi lokviumi díjainál lejt kell fizetniök. A rendkívül é nagyszámban össze éljenzte.

**Halált kért**

Szófia, május lásának mai ülés kért Zadgorszky mann és Daszkalo aki a merénylőket évi börtönbünteté

**Trackij**

Moszkva, máj népbiztos, ma vis sából a fővárosba átveszi a gazdasá

**Mussolini te**

Róma, május miniszter lemond mondást és a mi miniszterelnököt külügyi és a ha